

DRUŽINSKI TEDNIK

Cez sto let
od nas ne bo
čevljev ne dret.

Slovenski pregovor

Leto IX.

Ljubljana, 30. decembra 1937

Štev. 52.

»DRUŽINSKI TEDNIK« izhaja vsak četrtek. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gregorčičeva ul. 27/III. Tel. št. 33-32. Poštni predal št. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — NAROČNINA: 1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, 1/3 leta 80 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Naročnino je treba plačati vnaprej. — ROKOPISOV ne vračamo, nevrnjenih dopisov ne sprejemamo, za odgovore je priložiti za 3 din znamk. — CENA OGLASOV: med besedilom stane vsaka onostopna petlinjska vrstica ali njen prostor (višina 3 milimetra in širina 55 mm) din 7.—. Med oglasi stane vsaka petlinjska vrstica din 4.50. Notice: vsaka beseda din 2.—. Mali oglasi vsaka beseda din 0.50. Oglasi davek povsod se posebej. Pri večkratnem naročilu primeren popust.

Naša 11. novost:
Politični teden
(Gl. str. 2)

Naša 12. novost:
Za čistost jezika
(Gl. str. 3)

5 minut pred polnočjo

»Na zdravje!«
Trkamo s kozarci, smejemo se, pijemo, delamo šepave dovipe na rovaš starega leta, veselimo se, da bo prav kmalu, že čez bore pet minut to prečmenano, preluknjano staro leto zdrknilo mimo nas. Pred nami se razgrinja nov, bel, nepopisan list — Novo leto. Ob misli nanj pozabljamo, da je tudi letošnje leto, ki bo vsak čas zalotilo v lani, bilo pred pili 365 dnevi belo, čisto, obetajoče in vabeče.

Tudi lani ob tem času smo delali načrte, vsi: skromna, bledikasta strojepiska pri sosednji mizi, ki je mislila odpotovati na morje, pa se je morala zadovoljiti s počitnicami ob Savi, študent Peter, ki je nameraval položiti izpit, pa so le profesorji sosedga Tončka, ki se je hotel lani poročiti, pa ima letos že drugega ženina — stari se polepa bogve kod — vsi, prav vsi smo smelo kovali načrte in z dopadanjem ogledovali beli koledar s 365 nepopisanimi dnevi.

In prišlo je malo drugače. Morda niti ne čisto drugače, samo malo, neopazno, le tako, da nas je samo nekje na dnu srca zbudilo kakor s tenko, ostro šivanko. Zato pa ne maramo več starega leta, naprej gledamo in se spet in spet zbijemo v pričetkih letih in upanjih. Pravico imamo do tega, Silvestrova noč nam jo daje, teh pičlih pet minut, polnih smeha, kipečega vina in drznih želja. Ej, kako hitro šine življenje mimo nas, zgoščeno, nelepo, samo pet kratkih minut pred polnočjo in že ga utegnemo pregledati in preleteti, kakor nikoli dotlej. Kazalec se čedalje bolj približuje drug drugemu, zdaj zdaj se bosla strnila, ufrnili bodo luči, običeli se bomo, poljubili z ljudmi, ki smo jih morda to noč srečali prvič in poslednjič — samo zato, ker je pred nami 365 nepopisanih dni, opojnih in vabečih, in ker mi, veliki otroci, tako radi trgamo s koledarjem bele liste s črnimi in rdečimi številkami našega življenja...

Prav res nas le še nekaj dni loči od Novega leta, nekaj dni, v primeri z vsem letom pičlih in kratkih kakor pet predpolnočnih minut. Staro leto bo kmalu zalotilo v pozabo, ob prihodu v novo leto je pa prav in poslušeno, da pogledamo, kaj smo letos stori in ali smo tudi res izpolnili, kar smo lani obljubili.

Naši čitatelji se golovo še spominjajo, da smo jim v pričetku letošnjega leta obljubili dvajseti letih, prijateljih in koristnih novosti, ki naj bi bile hkrati tudi hrana pol k izboljšanju našega lista. »Družinski tednik« je svojo besedo držal in svojo obljubo do pičice natančno izpolnil.

Menda lahko z upravičenim ponosom trdimo, da so se vse naše novosti našim bralcem zelo prijubile; ena najbolj priljubljenih novosti je nedvomno »Zrcalo naših dni«, rubrika, ki si dan za dnem pridobiva več pristašev. V njej lahko vsakdo odkrito pove svoje mnenje o nekih življenjskih pojavih današnjega časa. Mislimo, da smo s to novostjo stopili na naši poti za dober korak navzgor.

Nič manj zanimanja ni zbudila naša peta novost — nova stran, ki smo jo posvetili prečim problemom našega časa. Na tej strani pri našemu izbrani poročila o vseh pomembnih dogodkih na polju znanosti, politike, gospodarstva in književnosti; tudi ta novost je pri naših bralcih našla toplo priznanje.

Tednik je šel pa še dalje. Hotel je odpraviti vse, kar je bilo le količaj okorcelo in morda še nekoliko zastarelo; preuredil je »Kroniko preteklega tedna« Kroniko smo poslojno praktično preuredili in izpopolnili in našim bralcem zdaj ni treba več iskati tega tu, onega tam; vsak dogodek ima namreč posiljal svoj določen predal. Preurejena tedenska kronika je ena izmed najpraktičnejših trajnih »Tednikovih« novosti, saj bodo vsi naši bralci, ki nimajo priložnosti, da bi čitali vsakdanje novice po dnevnikih, dobili z njo sicer kratič, pa vendar izčrpen pregled tedenskih dogodkov.

V svoji osmi novosti je »Družinski tednik« skušal poskrbeti za tiste, ki morda nimajo zmerom pri roki debelih in dragih leksikonov. »Tednikov« tedenski leksikon je priročni

Razgled po svetu

Amerika se boji Japonske?

Za obrambo je sicer dovolj močna, za napad pa prešibka.
Odločitev španske vojne pri Teruelu? — Po porazu romunske vlade

V Ljubljani, 29. decembra.

Veliko grmenja, malo dežja, pravi naš pregovor. Amerika se že ves čas japonsko-kitajske vojne zaradi slehernega incidenta vsaja nad Japonsko — kadar bi bilo treba zares kaj ukreniti, pa vselej odneha.

Zakaj se Angličani ne upajo odločno nastopiti proti Japoncem, smo že v božični številki obrazložili. Pri tej priložnosti smo na kratko ugotovili, da tudi Združene države niso pripravljene na takšen spopad v kitajskih vodah. Danes si bomo nekoliko boljše ogledali možnosti, ki bi se odpirale Ameriki, če bi hotela z orožjem v roki braniti svoje pravice na Kitajskem.

Amerika ne mara Japoncev, to je že stara stvar. Še preden se je tokijskim imperialistom le sanjalo o zavojevanju Kitajske, so Američani izdali zakon o prepovedi japonskega priseljevanja na ameri-

km oddaljeno od svojih pristanišč. Pomorski strokovnjaki sodijo, da bi USA lahko imela trikrat tolikšno vojno mornarico in letalstvo, kakor ga ima danes, pa bi napad na japonsko brodogradnjo v japonskih vodah kljub temu pomenil zanjo toliko kakor samomor.

Druga bi bila, če bi se Japonci iz objestnosti upali na sredo Tihiga oceana, bodisi da napadejo Filippine, bodisi zgolj zato, da bi Američane izzivali. V tem — skrajno neverjetnem — primeru bi bili obe brodogradnji približno enako oddaljeni od svojih oporišč; tedaj šele bi prišla do prave veljave silna ameriška premoč. V takšnem primeru ne bi seveda noben pomorski strokovnjak stavljal niti počenega groša na japonsko zmago.

Če torej Američani tu pa tam govore, da bodo nastopili proti Japoncem z gospodarskim pritiskom,

Unalaska, na konci Aleutov, čeprav še ni utrjen, obvladuje kljub temu s svojim pristaniščem ves severni Pacifik; še nedavni pomorski manevri so pokazali, da kombinirana zveza vodnih letal in vojnih ladij med Unalasko in Havajem brezhibno funkcioniра. Tretji vogal trikotnika je Panamski prekop, takisto veletirjena točka z mogočnim letalskim oporiščem.

Pri tej priložnosti velja poudariti, da je ameriško letalstvo neizpodbitno najmočnejše in najbolj izurjeno na svetu, medtem ko se japonsko ne more ponašati niti s povprečno kvaliteto.

Načrti ameriške obrambe so seveda tajni, toda za vsakega strokovnjaka je jasno, da bodo Američani pri japonskem napadu držali trikotnik Aljaska-Havaj-Panama z osiščem v Pearl-Harborju. Ne smemo pozabiti, da je Havaj še zmerom svojih 3000 km oddaljen od San-Francisca. Sovražno brodogradnjo, ki bi se upalo vdreti v ta trikotnik, bi imelo malo upanja, da bi celo prišlo iz njega.

Skratka: i Američani i Japonci bi tvegali glavo, če bi skušali drug drugega napasti. Brez posebne škode bi tvegali le kakšen polet bombnikov, to bi bilo pa tudi vse. Po drugi strani bi se pa obe državi najbrže zmagovito branili tudi pred združenim brodogradnjo več držav. Prava prednost Američanov je le v tem, da lahko izvedejo blokado Japonske, a še to samo s podporo evropskih držav.

(Podatki po članku newyorškega dopisnika »Paris-Solra«, Jacquesa Fransalésa.)

Bitka za Teruel

se je razvila v mnogo večjo vojaško operacijo, kakor je bilo prvotno pričakovati. V prvem zaletu so republikanci odrezali mesto od nacionalističnega zaledja, v drugem so z velikimi žrtvami zavzeli večji del mesta, v pravkaršnji tretji etapi morajo pa braniti osvojeno ozemlje pred ogorčenimi Francovi protinapadi. Glavni uspeh, ki so ga republikanci izvajali z napadom na Teruel, ni samo moralnega značaja; mnogo važnejše je, da so preprečili že dolgo napovedano veliko ofenzivo nacionalistov na Madrid. Ta uspeh še ni dokončen; ako se Francova protiofenziva pri Teruelu z velikim uspehom koljevalnim manevrom posreči, bo ne samo padla prvotna republikanska zmaga v vodo, ampak se utegne celo spremeniti v katastrofo, kajti kaj lahko bi se zgodilo, da francovski potisnejo republikance v morje in odtrgajo Katalonijo od Valencije.

Za zdaj seveda stvari še niso tako daleč dozorele. Za zdaj drži le to, da so republikanci z zmago pri Teruelu zmedli nacionaliste.

Kakor že večkrat v tej državljanski vojni, je Franco tudi letošnjo zimo — po zmagi v Asturiji — s svojim obotavljanjem zamudil pravi trenutek za odločilni napad. Nacionalistični generalni štab se ni znal ali mogel o praviem času odločiti za eno izmed treh možnosti:

1. za napad na južni fronti proti Almeriji in Cartageni, obema velikima sredozemskima pristaniščema republikanske Španije;

2. za napad na Guadalajaro in Madrid;

3. za napad na aragonski fronti (Teruel) v smeri na sredozemsko obal.

Napad na jugu bi skrajšal obal, ki jo mora blokirati Francova vojna mornarica, hkrati bi pa izrgal republikancem dve njihovi najvažnejši luki. Odločilen tak uspeh sicer ne bi bil, nedvomno bi pa pomagal skrajšati vojno in povečal nacionalistične nade v končno zmago.

Uspešen napad na Madrid, španski »Verdun«, takisto ne bi bil odločilnega pomena, pač bi pa zelo

K bojem pri Teruelu: puščice označujejo dva izmed možnih treh nacionalističnih napadov. Tretji napad bi utegnil veljati Almeriji in Cartageni.

ška tla. Resda so ta zakon narekovali v prvi vrsti gospodarske okoliščine, toda v ozadju je bila prirojena mržnja proti vsemu, kar diši po rumenokožu. Sedanja vojna na Daljnem Vzhodu bi bila torej najlepša priložnost za Američane, da dajo duška temu svojemu sovraštvu. Toda vse kaže, da Američani danes ne samo ne morejo tvegati vojne proti Japoncem, temveč je tudi čustveno nočejo. Nastane vprašanje: ali bi se Washington mogel spustiti v takšen riziko, če bi se hotel? Če hočemo na to odgovoriti, si moramo posebej ogledati napadalno vojno in posebej obrambno.

Ameriška mornarica, posebno pa letalstvo, sta nedvomno mnogo močnejši od japonskih. Toda napasti Japonsko bi se reklo, poslati mornarico in letala čez neizmerni Tihomorski ocean, tod pa nimajo Združene države nobenega pravega oporišča razen Havajskih otokov. Ameriško brodogradnjo bi le z veliko težavo vknjižirjalo japonsko trgovino ob kitajski obali, izpodrežati bi je pa sploh ne moglo. Nasprotno bi pa japonske vojne ladje uspešno napadale ameriško brodogradnjo, ker bi bilo več ko 11.000

našega lista — menimo, da ne na slabše — smo priobčili še pet zanimivih in zabavnih novosti, v obliki raznih nagradnih in gospodarskih tekmovalij, kakršnih — upamo vsaj — doslej po naših listih še nismo bili vajeni. Sami lahko najbolje vidite, da se »Družinski tednik« res pošteno trudi, da bi čim bolj dvignil svoj ugled v očeh svojih znancev, prijateljev in bralcev. Prepričan je, da je svoj namen tudi dosegel. V Novo leto stopa z veselo zavestjo izpolnjene dolžnosti in s kopico novih načrtov. Vsem svojim prijateljem, bralcem in znancem pa kliče: »Veselo Novo leto, in pripeljte v našo sredo še svoje znanec in prijatelj, da bo prihodnje leto naša družina še večja!«

Uredništvo.

4 igralci

svetovnopoličnih dram
V LETU GOSPODOVEM 1937

Chautemps in Delbos, junaka decembrskega londonskega sestanka z angleškimi državniki.

Getulio Vargas, predsednik brazilske republike, najmlajši v družini diktatorjev.

Maksim Litvinov, ruski zunanji minister in edini iz Lenjinove stare garde, ki mu je Stalin doslej prizanesel, čeprav so ga senzacijisti listi letos že nekajkrat pokopali.

dvignih moralo Francovih vojakov in nacionalističnega zaledja. Tudi bi v Evropi, posebno pa na Angleskem, odplavil še poslednje republikanske adute za njihovo končno zmago.

Najnevarnejši za republikance bi bil Francov uspeh na aragonskem bojišču. S presekanjem zveze med Katalonijo in Valencijo bi omogočil bližnji padec Madrida, morda celo brez boja, in prisilil Katalonijo na kolena. S tem bi bila kajpak tudi usoda valencijske Španije zapečatena.

Toda napad v Aragoniji bi pomenil za Franca tudi velik riziko: če bi uspel, bi sicer odločil vojno, če bi se izjalovil, bi pa utegnil roditi pravo katastrofo za napadalca. Vsekako bi ta napad terjal med vsemi tremi največ žrtev, kajti republikanci so se v teruelskih gorah silno utrdili, vrhu tega pa brani te postojanke elita njihove vojske.

Morda nam že prihodnji teden prinese kos odločitve — v tej ali oni smeri.

Observer

Zaradi obilice aktualnejšega gradiva smo morali v prejšnji številki obljubljeni članek o Ludendorfu odložiti do prihodnjice.

Veliko uspehov, veliko zdravja, sreče in zadovoljstva želita vsem naročnikom, bralcem, inserentom in prodajalcem »Družinskega tednika« v letu 1938

uredništvo in uprava.

NEKAM SUHOZIMO imamo letos. Od severa sem brije oster veter. Po cestah srečavamo ljudi z rdečimi nosovi in zariplimi obrazmi. Kadar zapihava veter ostreje, se s cest dvignejo beli oblaki prahu. Hujše skoraj ko poleti. Kdo bo pa požiral takšen prah!

In da bi rešila ljudi pred to nadlego, je mestna občina ljubljanska sklenila, da bo odslej zaradi prevlekega prahu ceste škropila.

Ondaj smo videli, kako so sredi zime po ljubljanskih ulicah ropotali škroplilni avtomobili. Prah se je za trenutek res polegel, toda namesto njega je nastala poledica, saj je v takšnem nazadnjem mrazu vodu sproti zmrznila.

Po Selenburgovi ulici je privozil voznik, za njim drugi, tretji. Škroplilni avtomobil je bil pravkar izginil za vogalom. In glej! Komaj so konji dobro stopili na poškropljeno tla, že jim je začelo drčati. Premu vozniku so konji neprestano padali. Električna cestna železnica je morala ustaviti in je imela najbrže lepo število minut zamude. Avtomobilisti so nestrpno trobili. Nežne damice so se nejevoljno presedale na sedežih. Kolesarji so morali iti peš in peši so se radovedno ozirali in se v gručah ustavljali na obeh pločnikih.

Neki dami se je silno mudilo na postajo. Niso je hoteli spustiti naprej. Morala se je pripraviti in nazadnje je revica skoraj že jokala, potem je pa začela sunkovito otepati okoli sebe s komolci, da se je prebrinila iz gneče. Bog ve, ali je sploh prišla še o pravem času na vlak!

Vozniki so preklinjali in teptali kolo, uboge nedolžne živali so bile pa neprestano na kolenih. Počasi so vozniki živeli le spravili naprej in ko so zavili v še nepoškropljeno Prešernovo ulico, so si oddahnilo vsi: vozniki, avtomobilisti, kolesarji in peši, najbolj pa spovedniki električne cestne železnice kajti njihova nestrpnost je bila menda največja.

Kronistka

Naša 11. novost:

Politični teden

Naša KRONIKA PRETEKLEGA TEDNA se je zadnje tedne sicer lepo razvila, toda popolna še zdaleč ni. Tega se uredništvo Družinskega tednika prav dobro zaveda, zato si od tedna do tedna bolj prizadeva, da to rubriko čim bolj izpopolni. Nov mešnik na poti do končnega cilja je **POLITIČNI TEDEN** — naša 11. letnjska novost — ki bo poslej stalno izhajala na tem mestu.

Doma

Predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović je prejšnji tork predal v finančnem odboru narodne skupščine poročilo o zunanji politiki Jugoslavije. Dejal je, da se ni zadnje čase v jugoslovanski zunanji politiki zgodilo nič novega. »Še nikoli niso narodi na Balkanu, v donavski kotlini in ob Jadranu živeli v tako varnem miru kakor danes; če se danes zbirajo na mednarodnih obzorjih temni oblaki, so ti oblaki samo zunaj Jugoslavije.« Podrobneje poročilo si je predsednik vlade pridržal za plenum narodne skupščine. — **Našo novo torpedovko »Beograd«** so pretekli četrtek slavnostno spustili v morje v Nantesu na Francoskem. Slovesnosti je bilovala Avgusta Stojadinovića, žena predsednika vlade in zunanjega ministra. V kratkem dobimo še dve takšni torpedovki, »Zagreb« in »Ljubljana«; grade ju v Splitu. — **Mariborski tednik »Neodvisnost«** je pred mesecem dni prenehal izhajati. V »Jutru« bomo, da bo list prevzel nov konzorcijski in da ga bo že za novo leto spet oživil. — **»Orač«** se imenuje mesečnik, ki ga je začela izdajati Kmetičeva zveza v Ljubljani. V uvodniku prve številke pravi Janez Brodar, nekdanji poslanec bivše SLS, da bo list nepolitičen. — **Obvezne strelske vaje** za športno in sokolsko mladino bo predpisal nov zakon, ki ga v kratkem dobimo. — **Francija** postane 1. januarja 1938 za naše trgovce klirnska država, t. j. uvozniki bodo morali za uvoz blaga in za njega plačevanje imeti dovoljenje naše Narodne banke.

Na tujem

Ameriška vlada se je zadovoljila z japonskim opravičilom potopitve »Panaya«, čeprav izjavlja v noti na japonsko vlado, da je prepričana, da se japonski letalci niso zmotili, ampak so torpedovko s premislekom napadli. — **Tsinan**, glavno mesto pokrajine Šantung, so Japonci osvojili, prav tako pristanišče Hangčov. — **Za 10 milijard frankov** je od julija poskočil francoski

Kronika preteklega tedna

zlati zaklad, je izjavil v senatni poročni razpravi finančni minister Bonnet. Dodal je, da se francoske denarne razmere popravljajo in da je frank zdrav. — **Frank Kellogg**, bivši ameriški zunanji minister in skupaj z Briandom oče po njima imenovanega pakta, ki obsoja vojno kot pripomoček za doseg političnih ciljev, je umrl, star 81 let. — **V Paragvaju** so hoteli komunisti izvršiti državni prevrat, a se jim je izšlo. — **Španski republikanci** so zavzeli Teruel, vendar ga le s težavo branijo pred srditimi nacionalističnim protinapadom. — **Pri romunskih volitvah** Tatarescova vlada ni izvajala odločilne zmage in je morala odstopiti. — **Vojvodinja Windsorska**, žena bivšega angleškega kralja Edvarda VIII., pričakuje otroka. — **Staljin** se zmerom »čisti«. Po pariškem »Matinu« so od 159 delegatov, izvoženih svoj čas v osrednje vodstvo ruske komunistične stranke, svobodni le še štirje, vsi drugi so zaprti ali pa umrli. — **General Doihara**, glavni krivec japonsko-kitajskih vojn, imenovan japonski »Lawrence«, je dne 21. padel na kitajskem bojišču... če smo verjeti japonskemu uradnemu poročilu. — **V prestolni besedi** ob otvoritvi zasedanja japonskega državnega zbora na štefanovo je mikado dejal, da dobi japonsko vojaštvo vse bitke, zato raste njegov vojaški ugled doma in na tujem. — **Kitajci** poročajo, da so njihovi četaši zavzeli ob meji med pokrajinama Hopesem in Santungom mesta Jančan, Jansin in Lolin.

Drame in tragedije

d Zaradi beče se je v bolnišnici obesil 62letni berač Ivan Vapanek iz Veliškovca pri Osijeku. Mož je bil svoje čase bogat in ugleden mizar, toda družinski prepripi so ga spravili na beraško palico.

d Sina je prisilil, da se je naslonil k zidu, potem ga je pa ustrelil Anton Bunjevac iz Osijeka. Sin se je bil postavil za mater, ker jo je oče zmerom pretepal, oče je pa v jezi zgrabil za puško in Ilijo ustrelil. Ondaj so brezsrčneža prijeli.

d Z enim samim zamahom s sekuro je Hamid Karahodžić iz Jevadžice pri Doboju odsekal glavo prepirljivcu Marku Jurkoviću. Jurković se je šele pred kratkim vrnil iz ječe, kjer je več let sedel zaradi uboja nekega slepca.

d Ker niso hoteli plačati pol litra krvi, je morala zaradi hudih ran in prevelike izgube krvi umreti Danica Močevićeva iz Sarajeva. Danica je bil moč pred kratkim 10krat nevarno zabodel z nožem in zdravnik jo vse dotlej čakal, da bodo ženinovi sorodniki plačali pol litra krvi za transfuzijo. Ker se pa za to nihče ni zmenil, je nesrečna žena ondan izdihnila.

d Na stavi je ubil zaljubljeni krojač Branko Bugarski iz Bačkega Petrovega sela Pavo Topalskovo, ženo svojega najboljšega prijatelja. Mož se je bil v prijateljevo ženo zaljubil do ušes in ker je vedel, da nikoli ne bo mogel z njo živeti, je hotel obema narediti konec. Pava se je takoj mrtva zgrudila na tla, Branko je pa nevarno ranjen obelzjal zraven nje. V žepu njegovega suknjaka so našli poslovnico pismo, kjer pravi, da je imel vsega dovolj, le ljubezni premalo.

Nesreče

d Pod hlodi je dohitela smrt 58-letnega viničarja Franca Lesjaka iz Peka pri Mariboru. Mož je pomagal pri nakladanju, po nesreči so se pa hlodi prevrnili nanj in mu strli prsni koš. Moža so z nevarnimi notranjimi poškodbami takoj prepeljali v bolnišnico, toda kljub vsemu zdravniškemu prizadevanju je kmalu nato podlegel.

d Pri pečici z žarečim ogljem je zaspal v Rožni dolini pri Ljubljani 24-letni hlapec Anton Murgelj z Dolnjege vrha pri Prečni na Dolenjskem. Fant se je po napornem delu hotel malo ogreti, toda po nesreči je zaspal in se z ogljikovim monoksidom zastrupil.

d Vreča zagorske pošte z 12.000 dinarji je med prevozom na postajo izginila. Domnevajo, da je najbrže padla

s slabo naloženega voza in si jo je spotoma kdo prilastil. Preiskava bo dognala, kdo je vrečo pobral in si denar prisvojil.

d Do tal je pogorela tovarna lepenske na Prevaljah. Gasilci so z vso vne- mo gasili in komaj proti večeru se jim je posrečilo požar toliko omejiti, da se ni razširil na stanovanjske hiše in skladišča.

d Ni mogel preboleti sinove smrti upokojeni glavni ravnatelj Mestne hranilnice v Sarajevu Gavro Trifunović iz Tuzle. Pred kratkim mu je bil umrl 14letni sin Nenad in odtlej je bil moč silno potr. Neprestano je hodil na njegov grob jokati. Ondaj ga je zaradi prevelike žalosti zadela na grobu kap.

d Raztopino kamene sode je zamenjal za vodo 7letni Vitomir Gajić iz Vlačke pri Stratagu (Srbija). Fant je v silni žeji zgrabil za posodo, toda po nesreči je bila v vodi že raztopljena soda. Zdravniki upajo, da ga bodo ohranili pri življenju.

d V pijanosti je padel v vodo Vaso Aleksić iz Visokega (Bosna). Mož se je bil s svojim tovarišem tako napil, da je vso pot proti domu padal. Ko je moral po poti tik visoko narasle reke Bosne, se je spotaknil in strmo glavlil v vodo. Preiskava bo pokazala, ali ni njegove smrti mogoče zakrivil njegov tovariš.

d 1200 plenice je zgorelo na podstrešju v sušilnici državne otroške bolnišnice v Ljubljani. Peč v sušilnici je namreč slaba in je škodila iskra na suho plenico. Na mah je bilo vse podstrešje v plamenu. Požar so po dveh urah naporne gašenja pogasili. Razen plenice je pogorelo še nekaj drugega perila, tako da je škoda več ko 15.000 dinarjev.

d Dva jamska vozička sta s takšno silo stisnila 35letnega rudarja Karla Srebotnika v rudniku Zabukovici pri Celju, da sta mu zdrobila prsni koš. Ponesrečenca so prepeljali v celjsko bolnišnico.

d Do smrti se je opekla 4letna kurjačeva hčerka Marija Zoretova iz Brnice pri Hrastniku. Dekle je prišlo preblizu peči, vnela se ji je obleka in

konje in jih potem prodajal dalje. Ondaj so ga orožniki zalotili skupaj z njegovim bratom. Cigan bi jim bil najbrže ušel, če si ne bi orožniki pri nekem kmetu izposodili konja in voza in ga dohiteli. Dolenjsko ljudstvo si bo za nekaj časa oddahnilo.

p 1500 dinarjev vredno tehtnico je nekdo ukradel iz dvorane v Lekar- niški ulici v Mariboru. Tehtnica je bila last Nabavilne zadruge državnih nameštencev.

p Nevargne tatu Lenarta iz Kroke so prijeli orožniki. Pri hišni preiskavi so našli pri njem v postelji vse polno nakradenih predmetov. Vse vlohe je fant priznal.

Naš napredek

n Šola za preproge bodo v kratkem zgradili v Sjenici pri Prijeplju. Država je prispevala zanj 130.000 din.

n 3 in pol milijona dinarjev je stala palača Borze dela v Mostarju. Zgradbo bodo posvetili sredi januarja.

Nevsakdanjosti

*** Pes** je poginil na grobu svojega gospodarja, mizarja Jovana Ajda iz Horgoš pri Stari Kanjiži. Ko je zve- sta žival videla, da so grobarji grob njenega gospodarja čisto zasuli, je začela žalostno zavijati, nekaj ur nato je pa poginila.

*** Tik** pred pogrebom je oživela Mara Ivečičeva iz Bitolja. Zena je on- dan umrla in ko so jo hoteli pokopati, se je iznenada začela premikati. Zdravnik je takoj ukazal zakuriti so- bo, da bi se truplo ogrelo. Dan pozneje je Mara zares umrla. Bolehala je za srčno napako.

*** Pečenega ovna** in 6 kg kruha je pojedel 18letni Sreten Pavlović iz Ose- čanov pri Sarajevu na slavi svojih so- rodnikov. Domači so se tolikšni požre- nosti mladega fanta silno čudili.

*** 10 mesecev** se ni ne strigel ne briljantnik Lazar Mršić iz Vlastince (Srbija). Fanta je bila športna zveza kaznovala s prepovedjo igranja. Ko

POZOR!

ŠIVALNI STROJI

NAPRODAJ!

42 popolnoma novih, pogrezljivih, prvovrstnih znamk (konkurnega nakupa) po neverjetno nizkih cenah naprodaj pri „PROMET“ (nasproti Križanske cerkve) Rabljeni od din 200.— naprej

v hipu je bila v plamenih. Čeprav so domači ogenj takoj ugasili in so otroka nemudoma odpeljali v bolnišnico, je mala Marija še isti dan podlegla opeklinam.

d Po nesreči je ustrelil sošolca 13let- nega Erika Tagelaua iz Maribora 13letni Viljem. Fantič je za šalo na- peril samokres proti tovarišu in spro- žil. Samokres je bil nabit in nesrečni Erik se je zgrudil v mlaki krvi.

d Če se otroci igrajo z orožjem, pride pogosto do nesreč. Ondaj so se trije fantiči iz Male Kanjiže pri Murski Soboti igrali z očetovimi samokresi in so pri tem po nesreči obstrelili 10- letnega Josipa Lazarja. Dečka so takoj prepeljali v bolnišnico v Mursko So- boto, toda tu je kmalu nato izdihnil.

d Ko sta se vračala z vinom in žga- njem proti domu, sta začela v snežne zamete Sava Simović in Jorgan Roganović iz Konavlj pri Kotoru. Roganović je ves izmučen prišel do doma, Simonović je pa v snegu zmeznil. Ko so ga kmetje prišli reševati, so ga našli že mrtvega.

d V snežnih metežih je izginil tiho- tapec tobaka Boža Juka iz Služnja pri Mostarju. Z njim so bili še štirje dru- gi tihotapeci in te so orožniki naspol zmrzle našli v snegu. Božo so dolgo iskali vsepovsod, toda doslej brez uspeha.

Po krivih potih

p 30.000 dinarjev je ukradla Ljubica Siceva iz Sente svoji prijateljici Veliki Vesičevi iz Vrška. Velinko je Lju- bica pogostila, jo prenočila in ji po- kazala ves svoj prihranek. V zavoju za gostoljubnost je Ljubica svoje pri- jateljico okradla in z denarjem po- begnila, toda orožniki so jo v Uljnu prijeli in jo oddali v zapor. Pri njej so našli še ves denar; izročili so ga lastnici.

p 14 vreč najboljšega rezanega to- baka so našli orožniki iz Ljubuskega v luksurnem avtomobilu Zutalje Jerka iz Zagreba. Mož je prevažal tobak za tihotapca Ivana Polunica iz Gorice. Tihotapljenega tobaka je bilo 250 kg.

p Za lažnivo pričanje sta dobila 6 mesecev zapore Toša Dokić in Boža Petrović iz Novega Sada, ker sta v ločitvenem procesu po krivem pričala proti Smilji Stanojevićevi iz Novega Sada. Kazen je tako nizka zato, ker moža na pričevanje nista prisegla.

p Tatinskega cigana so spravili za zapahne orožniki iz Stične na Dolenj- skem. Cigan Nikolić je bil že lansko leto ukradel kmetom na Dolenjskem

mu je te dni zveza kazni spregledala, je Lazar brž odhitel k brvcu in si ostrigel lase in dolgo brado.

Osebnosti

o Poročili so se: V Slovenskih Konjicah: banovinski zdravnik Ludvik Schwarz iz Loč pri Poljčanah in stud. pharm. Olga Prusova iz Slov. Konjic. — V Ljubljani: Anica Pučnikova in lj. Rihard Pompe; Drago Cimperšek, dipl. rer. mercant. iz Jarš, doma iz Sevnice, in Vera Ravnikarjeva iz Ljubljane. — Novo- poročencem naše iskrene čestitke!

† Umrl so: V Celju: 46letna za- sebica Alojzija Zerdonerjeva, roj. Le- barjeva; 39letni rudar Ivan Sorlić. — V Ljubljani: Antonija Kraljevića roj. Schwentnerjeva, vdova po pečar- skem mojstru; dr. Viktor Abahzih, odvetnik in deželni sodni svetnik v po- koju; Leon Ozmič, davčni kontrolor v pokuju; Jože Levstek, davčni upra- vitelj v pokuju; Marija Škrabčeva roj. Pollackova. — V Mariboru: 63letni zasebnik Ivan Fatur; Pepca Ranzingerjeva, roj. Janova, vdova po rudniškem tajniku. — V Novem mestu: 83letni Ignac Pegan, bivši trgovec in posestnik. — V Malih dolih pri Novi cerkvi: Martin Tratnik, posestnik. — V Stični: Jože Zupančič, sluga. — V Trbovljah: Ana Bergerjeva, gostilničarka in posestnica. — Zalujočim naše so- žalje.

Razno

r Letos so nabrali 26 milijonov kil tobaka. Doslej je odkupljenega že več ko pol milijona kil. Povprečna cena tobaka je po kakovosti 20—14 dinar- jeva za kilo. Letošnji tobak je mnogo boljši od lanskega.

r Meseca novembra smo izvozili za 80 milijonov dinarjev koroze in za prav toliko stavbinega lesa. Uvozili smo pa za 32 milijonov dinarjev surovega bombaža, za 38 milijonov dinarjev prediva in za 20 milijonov dinarjev tkanin. Strojev in raznih drugih na- prav smo uvozili za 40 milijonov di- narjev.

r Občuten potres je bil te dni v Mostarju. Proti jutru je ljudi vrglo iz postelj in ulice so oživele kakor pri belem dnevu. Ljudje so se bali vrniti domov, ker so vsak hip pričakovali novega potresnega sunka, toda potres se ni več ponovil.

r Tik pred poroko je izginila 17- letna Andža Babičeva iz Bara. Vse iskanje je doslej ostalo brez uspeha.

Dobro okus

je posebna prednost odva- jalnega sredstva Darmol. Vrh tega deluje mlo in brez bolečin. Zato uživajo odrasli in otroci radi Darmol

Darmol dobite v vsaki lekarni

GLASOVI ČASOPISJA, domačega in tujega

PO ROMUNSKIH VOLITVAH

DIMINEATA, Bukarešta (neodvi- sen, najbolj informirani romunski list): Za stranke, ki so za ustavno parlamentarno vladavino, je glasova- lo 1.700.000 volilcev, za stranke, ki se zavzemajo za diktaturo, pa samo 690.000.

JUTRO, Ljubljana: Prvič po voj- ni se je zgodilo da parlamentarne volitve v Romuniji niso prinesle vlad- di zmage. Tudi v ostalih balkanskih državah še ni bilo takšnega primera.

FRANCOZI O LUDENDORFFU

TEMPS, Pariz (najuglednejši fran- coski list; konservativen, antisociali- stičen): Pokojnik je pri vsaki prilož- nosti kazal neizmeren napor, zato se je tudi čutil poklicanega, odločevati v politiki in diplomaciji.

ECHO de PARIS (katoliško-nacio- nalističen): Erich Ludendorff je imel tri malike: svojo nemško domovino, armado, ki ji je služila, in samega sebe. (General Duchêne.)

PO UREDITVI AFERE Z AMERI- SKO TOPNIČARKO »PANAY«

NICI-NICI, Tokio: Ureditev inci- denta s topničarko »Panay« bo po- spešila konec maršala Čangkajskega, ker bo sprevidel, da je jalov sleherni nadaljnji odpor brez pomoči Velike Britanije in USA.

OEUVRE, Pariz (glasilo vladnih radikalov): Vzrok japonskemu prodiranju na Južno Kitajsko namesto globlje v Srednji Kitaj je okoliščina, da je Tokio oddaljen od Vladivostoka samo štiri ure. Japonska se nikdar ne bo odrekla svojem načrtom proti Rusiji, le strateški položaj se ji danes še ne zdi ugoden, zato je sklenila najprej osvojiti Južno Kitajsko in pridobiti časa za ureditev in konsoli- dacijo zavojevanih pokrajin, nato še- le bi se z vso silo vrgla na svojo smrtno sovražnico Rusijo.

NASLOVI članov japonskih li- stov ob izročitvi britanske note za- radi incidentov v Hongkongu: Ne bojmo se Anglije! — Anglija se razburja! — Anglija spet blufira kakor za abesinske afere.

DELBOS TUDI V BERLIN?

Jules SAUERWEIN v izjavi po- ročevalca peštanske neodvisno libe- ralnega lista **AZ-ESTA**: Po zanesljivi- vih informacijah lahko povem, da pojde francoski zunanji minister Delbos takoj po januarskem zaseda- nju sveta ZN uradno v Berlin. [Ju- les Sauerwein je eden izmed najuglednejših francoskih časnikarjev; spremljal je Delbosa na njegovem nedavnem potovanju po Srednji Ev- ropi.]

TERUEL

OEUVRE, Pariz (glasilo vladnih radikalov): General Queipo de Llano, trdi, da Teruel ne bo padel. Natanko tako je general napovedal padec Madrida.

ITALIJA—ANGLIJA—PALESTINA

TIMES, London (najuglednejši an- gleški list; konservativen in neodvi- sen): Italijanska radijska postaja v Bariju razglša dan za dnem, da britanski imperij razpada in da brez- razbira angleška politika v Palestini razstreljuje imetje domačinov in skruni njihove žene... Zavrnitve s tribune spodnje zbornice niso nikak učinkovit odgovor na propagando, ki se poslužuje radia, kina in tiska in operira s trditvijo, da je zunanji mi- nister Eden orodje prostozidarjev. (Iz interpelacije poslanca Fletcherja v spodnji zbornici.)

OTON NOČE BITI ŠPANSKI KRALJ

ESTI KURIR, Pešta (liberalno glasilo): »Španske krone ne bi pre- vzeli pod nobenim pogojem. Sicer sem bil pred kratkim na Španskem, toda obiskal sem samo svojega umirajoče- ga strica. Govoril nisem ne s Fran- com ne z nobenim drugim odločno- čim španskim politikom... Mene za- nimajo samo problemi moje domovi- ne... Krona je svetinja. Kraljevanje ni poklic, ki bi si ga človek izbral po kakšnem naključju. Kralj biti je zgodovinsko poslanstvo.« (Izjava Oto- na Habsburškega poročevalcu lista.)

r Orožniki so komaj ubranili raz- bojnike pred ogroženimi ljudmi v Bo- senski Gradski. Ko so jih po mestu peljali v zapor, je ljudstvo navallilo nanje in jih hotelo linčati. Samo pri- sebnosti vestnih orožnikov gre zasluga, da ni bilo smrtnih žrtve.

Hranilne knjižice

vrednostne papirje vnovče po najboljši ceni in takojšnjemu iz- plačilu. **izposluj** vse bančne, denarne, kreditne in bla- govne posle najkulantneje

Alojzij PLANINŠEK

TRG. AG. BANCNIH POSLOV

LJUBLJANA
Beethovnova ul. 14
L. nadstr. Tel. 35-10

Tatvina draguljev odkrila zakonsko nezvestobo

Kako so predobre informacije razkrinkale nezvestega moža

n.š.i. Budimpešta, decembra.

Zakonski škandal generalnega ravnatelja Kolomana B. je eden izmed tistih nenavadnih in zapletenih resničnih dogodiljav, ki si jih menda življenje zato izmišlja, da bi tekmovalo z ubogimi pisarji napetih komedij. Zadeva se je pričela že pred letom dni; takrat je gospod generalni ravnatelj imel polno vilo povabljenih gostov, večer je bil zanimiv in zabava razgibana. Gostje so ostali pozno v noč; nič čudnega ni bilo torej, da je hišni gospodar sam spremil nekaj dam s svojim avtomobilom do doma.

Ko je gospod B. končal svojo kavalirsko službo in se vrnil domov, je opazila njegova žena na njegovem desnem licu majhno rdečo liso.

»Kaj se ti je pripetilo?« je zaskrbljeno vprašala svojega moža.

Gospod generalni ravnatelj je potegnil iz žepa ogledalce, potlej si je pa z robcem obrisal krvavorede madeže. Da bi vsaj ne storil tega! Na robcu se je namreč poznala rdeča sled, izdajalska sled ustničnega rdečila...

Žena je nagubala čelo in teman oblak je preletel njene dobrodušne oči: »Saj to je vendar rdečilo za ustnice! Kako pride to na tvoj obraz?« je vprašala v zlovesči slutnji.

Gospod generalni ravnatelj se pa ni dal ugnati. Brž si je poiskal primeren izgovor:

»Veš, ko sem peljal gospo zdravniško domov, ji je v avtu padla na tla ročna torbica in iz nje so se izrazile po tleh toaletne potrebščine. Po-

magal sem ji pobirati in tedaj sem si utegnil umazati roko z ustničnim rdečilom. Potlej sem se najbrže nehote pogladil po licu, tako je ta prešmen-tana rdeča barva prišla na moj obraz!«

Gospa se je zdel možev izgovor sicer nekoliko šepav, toda ker ni imela nikakršnih dokazov, mu je vseeno morala verjeti. Kmalu je na ta dogodek čisto pozabila. Življenje je teklo kakor dosihmal, gospod ravnatelj je spet vabil goste na večerjo, spet so ostajali pozno v noč in spet jih je sem in tja sam hišni gospodar spremil domov v svojem razkošnem avtomobilu...

Kje so dragulji?

Gostje so bili pravkar odšli, ko je ravnateljova žena opazila, da ji manjka dragocen nakit. Takoj so preiskali vso hišo od podstrešja do kleti, toda o briljantnem nakitu ni bilo ne duha ne sluha. Ravnateljova gospa se je pa dobro spominjala, da je pri bridžu odložila nakit na mizo in da ga odtlej pogreša. Torej ga ji je moral nekdo med igro izmakniti. Morda kakšen soigralec, ali soigralka? Gospa se ni upala nikogar obdolžiti, kajti vsi današnji soigralci so bil zelo ugledni in dolgoletni prijatelji njenega moža.

Kaj zdaj? Naposled se je gospa domislila in je najela privatnega detektiva, ki naj bi poiskal pravega krivca in razčistil skrivnostno zadevo. Detektiv je pričel nadzorovati vse osebe, ki so usodni dan igrali bridge, in si je seveda priskrbel o njih tudi potreb-

ne informacije. Izkazalo se je pa, da niti eden izmed omenjenih gostov ne pride v poštev kot krivec, kajti vsi so bili dovolj ugledni in tudi dovolj bogati, da jim ne bi bilo treba po takšnih potih iskati denarja. Nakita detektiv ni mogel najti, pač je pa odkril vse nekaj drugega.

Predobre informacije

»Ostala nam bi samo še gospa S.« je naposled privatni detektiv končal svoje poročilo.

»Ona? Nemogoče, saj je moja najboljša prijateljica!« jo je hitela zagovarjati gospa.

»Saj bi ji tudi ne bi bilo treba tega storiti,« je skušal popraviti svojo napako detektiv, »zvedel sem, da ima bogatega prijatelja, ki zelo velikodušno skrbi zanj, ravnatelja industrijskega velepodjetja N. N.«

Gospa je smrtno prebledela. Saj to je vendar njen ljubljani mož! Zda se je tudi spomnila na skrivnostno rdečo progno, ki ji je pred letom dni povzročila toliko upravičenih skrbi... Torej le ni bil samo slučaj, da je tisti usodni večer mož tudi njeno najboljšo prijateljico odpeljal s svojim avtomobilom domov.

Nakita še do danes niso našli, zato so prišli pa na dan še vse kaj hujše stvari, ki bi jih gospod ravnatelj najbrže rajši poplačal tudi z dragocnejšimi briljanti... To pa ne bo več mogoče, kajti njegova užaljena gospa je že vložila tožbo za ločitev zakona.

327 ton rude za ustnična črtala

n.u.i. Newyork, decembra. Ameriška kovinarska industrija je zdaj ob koncu leta v svojih strokovnih listih podala pregled o porabi jekla in železa v preteklem letu. Industrijske družbe so menda s kupčijo zadovoljne, saj je letos porabil svet za oboroževanje milijone in milijone ton jekla in železa.

Manj znano je pa, da iz teh surovin izdelujejo razen topov, tankov in granat še marsikaj drugega. Velik del ameriške industrije potrebuje jeklo za izdelovanje vseh mogočih luksuznih potrebščin. Samo za držala ustničnih črtal so letos porabili 327.000 kilogramov jekla. Iz jekla izdelujejo pa tudi razne druge modne potrebščine, patentne zadrga, gumbe, zaponke itd. Tudi te modne malenkosti so za veleindustrijo dobičkonosne. Izračunali so, da potrebuje vsaka ženska na leto povprečno 89 modnih potrebščin, ki jih izdelava ameriška veleindustrija.

Čudno maščevanje

n.š.i. Pariz, decembra. Zdravnik dr. Lebour se z nekim svojim poklicnim tovarišem nikakor ni mogel razumeti. Sicer sta se možaka vselej spravila, potlej sta se pa spet pričela na vse kriplje prepirati. Nesporazumov in besed ni hotelo biti ne konca ne kraja.

Pred kratkim sta se preprijavila srečala v neki večji družbi. Beseda je dala besedo in ko je vzplamtel hud prepir. Po tem prepiru se tovariša nista hotela več spraviti in dr. Lebour je pričel kovati načrte za pripravno maščevanje. Lepega dne se je vendar

domislil nečesa primernege; kot zdravnik je vedel, da na mačke špajka (baldrian) prav tako učinkuje kakor mamilo. Živali postanejo vesele in boje-vite; zdravnik Lebour je torej nakupil špajke in jo je potaknil po vrtu svojega nasprotnika. Mačke so se je najedle in kmalu se je pokazal učinek. Noč za nočjo je v nasprotnikovem vrtu prirejala cela armada starih in mladih mačk nič kaj ubrane koncerte. To je bilo pa stanovanju vrtno vile vendar preveč. Šel je na sodišče in ovadil svojega dolgoletnega nasprotnika, kajti uganil je, odkod izvirajo otožni mačji spevi.

Na sodišču je dr. Lebour vse priznal; povedal je, da se je hotel tako maščevati svojemu tovarišu za razne žalitve, ki jih je moral pri njem požreti. Sodišče pa za takšno maščevanje ni imelo smisla in je maščevalnega zdravnika kaznovalo z občno globo.

Šest tednov bosta siamska dvojčka

n.č.d. Newyork, decembra. Operacija plastične kirurgije bo te dni spreminjala nekega 16letnega dečka in 13letno dekletce za nekaj tednov v prava siamska dvojčka.

Clara Howardova se je nedavno tako strašno opekla, da z navadnim cep-ljenjem pač ne bo mogoče ozdraviti njenega kožnega tkiva. Dekletce ima ožgani obe roki vse do bokov in vso brado do vratu. 16letni John Bonner je Clarin bratranec.

Operacijo bodo izvršili tako, da bodo iz Johnovih bokov izrezali kos mesa v obliki cevi in ko bo kri pričela krožiti po tej umetni cevi, bodo vcepili to meso na Clarine boke. Oba otroka bodo torej združili kakor prava

siamska dvojčka, kajti imela bosta tudi isti krvni obtok.

Upajo, da bodo s to operacijo oživil mrtvo Clarino tkivo. To prisljenostanje bo trajalo šest tednov, potem bodo pa otroka spet ločili.

Clara in John sta črna in čeprav sta bratranec in sestrična, se še ne poznata. Operacijo bodo izvršili v Washingtonu. (»Paris-Soir«)

Balada o izgubljenem sinu

n.p.k. Budimpešta, decembra. Po dvajsetletnem vojnem ujetništvu se je pred kratkim vrnil neki Johann Kro-bath v svoj rojstni kraj Regede ob madžarsko-jugoslovanski meji; ni se pa maral takoj vrniti k svojim staršem, ker se je bal, da bi jih utegnila zaradi njegovega nenadnega priхода zadeti kap. Šel je najprej k svojim prijateljem in jim je povedal, da bo potkal pri svojih starših kot neznan potnik in da jih bo poprosil za prenočišče. Šele zjutraj se jim bo dal spoznati.

Krobath je res poprosil pri svojih starših za prenočišče; starca sta ga kaj neprijetno sprejela, nazadnje sta mu pa le dovolila, da bo prespal noč pod njuno streho. Ubogi sin se je komaj premagoval, da se ni izdal, toda ljubezen do staršev ga je bodrila, da je sklenil počakati do drugega jutra. Drugo jutro so prišli prijatelji obiskat Krobatha in tedaj so z grozo ugotovili, da sta stara dva svojega gosta umorila. Ko sta zakonca zvedela, sta ubila svojega lastnega sina, sta omedlela. Oročniki so dognali, da sta stara dva sina tudi oropala, in so zakonca takoj aretirali in odgnali v zapor.

(»Prager Tagblatt«)

Veliko Tednikovo nagradno tekmovanje

V božični številki »Družinskega tednika« smo prinesli podoben popis našega novega nagradnega tekmovanja. Vse pogoje boste torej našli v omenjeni številki, kupone bomo pa natisnili v vsaki številki, tako dolgo, dokler bo tekmovanje trajalo. Ker mora vsakdo imeti vse kupone, priporočamo, da list hranite in da si ga vnaprej zagotovite pri svojem stalnem prodajalcu. Nagrade za naše tekmovanje so te:

1. nagrada: 500 dinarjev v gotovini.
2. nagrada: komplet jedilni servis za šest oseb, izdelan iz prvostanskega inozemskega porcelana in obrobljen z zlatim robom (28 kosov). — Servis je podelila za naše naročnike trgovska hiša Kastner in Ohler v Zagrebu. Vrednost 350 din.
3. nagrada: vrtna garnitura iz dveh foteljev in mize. Vse izdelano iz najboljšega lesa. Vrednost 350 din. — Garnitura je našim čitateljem podelila tovarna stolov in parketov Remec & Co. v Kamniku.
5. nagrada: 50 rezil za britje »Victoria Extra«, vrednost 150 din. Podelila jih je našim čitateljem trgovska hiša Kastner in Ohler v Zagrebu. Vrednost 350 din.
6. nagrada: komplet pripor za britje z britvijo, jermenom za brušenje rezila, milom, galunom in čopičem. Vse v lepi, lakirani leseni skrinjici. Vrednost 150 din. — Pripor za britje je našim čitateljem podelila trgovska hiša Kastner in Ohler v Zagrebu. Vrednost 350 din.
8. nagrada: platnena jedilna garnitura za šest oseb v velikosti 140x140 cm, azurirana s šestimi namiznimi prtji v velikosti 55x55

centimetrov. Vrednost 140 din. Našim čitateljem jo je podelila trgovska hiša Kastner in Ohler v Zagrebu.

10. nagrada: komplet pripor za britje s pripravo »Gillette« s tremi britvicami, čopičem in milom, vse v lepi, leseni škatulji z ogledalom. Vrednost 100 din. — Brivski pripor je našim čitateljem podelila trgovska hiša Kastner in Ohler v Zagrebu. Vrednost 350 din.

11. do 16. nagrada (6 nagrad): Zbirka Si-

Naše nove nagrade

Tvrdba Bat'a prispeva k našemu nagradnemu tekmovanju svoje najnovejše modele

Vesela in prijetna dolžnost nam je sporočiti našim čitateljem, da je naša znana trgovska hiša Bat'a podelila za naše nagradno tekmovanje več novih, praktičnih in izbranih daril. Med naša najlepša in najkoristnejša darila bomo nedvomno lahko prileli:

1. Na okvir šivane, lakaste ali boks, črne ali rjave moške čevlje,

stomovih pripravah za nego zob: ustna voda, Sistol, higijenska zobna četka Sistol, radioaktivna zobna pasta Sistol, antiseptična zobna pasta Sistol in medikamentozna zobna pasta Sistol. Vsaka nagrada v vrednosti 100 din. — Skupaj 510 din.

17. nagrada: fotografski aparat »Agfa« Cadet, vrednost 75 din. Podelila ga je našim čitateljem specialna foto-trgovina in parfumerija Joško Smuc, Ljubljana, Selenburgova 6.

18. nagrada: tri fotirke z modernim pisanim robom v velikosti 48x115 cm in fotirasta vrečica za umivanje. Skupna vrednost 63'50 dinarjev. Darovala trgovska hiša Kastner in Ohler, Zagreb.

3 nadaljnje nagrade: vseletna naročnina na »Družinski tednik« v vrednosti po 80 din.

3 nagrade: polletna naročnina na »Družinski tednik« v vrednosti po 40 din.

najnovejši model za 169 din. Srečni nagradenec si jih bo lahko izbral po svojem osebnem okusu.

2. Najfinejše ženske čevlje iz semiša, izdelane po najnovšem modelu, udobne in elegantne za 149 din.

3. Ljubke in elegantne ženske čevlje iz najfinejšega laka za 129 din.

Srečno novo leto

Želi svojim cenjenim odjemalcem in se priporoča za nadalje

POHIŠTVO MALENŠEK

Ljubljana, Celovška c. 258 (tramvajski postaja »Pri slepm Janezu«)

Kaj je

»Bayer?«

Že 50 let proizvaja »Bayer« zdravila.

Od tega časa »Bayer« vztraja v borbi proti trpljenju človečanstva.

Danes je »Bayer« svetovno podjetje, čigar glas sega na vse kontinente sveta.

Med mnogimi neogibno potrebnimi zdravili, ki so raznesla slavo firme »Bayer« je tudi Aspirin kot popularen preparat proti reumatizmu, prehlajenju in bolečinam. Aspirin je zadnjih 40 let v obliki tablet najbolj razširjeno zdravilo na svetu.

ASPIRIN

PROIZVOD ZAUPANJA!

Oglas je registriran pod Sp. br. 751 od 17 avgusta 1937

»Avtentično tolmačenje« ,koloseki« in druge jezikovne cvetke

Naša 12. novost:

Za čistost našega jezika

Pod gornjim naslovom uvajamo danes 12. in poslednjo letošnjo novost. Z zadoščenjem jo uvajamo: saj nam je potrdilo, da smo do pičice izpolnili svojo obljubo v letošnji novostni številki, ko smo napovedali 12 novosti za zboljšanje in izpopolnitev našega tednika. Hkratu imamo pa prijetno zavest, da bomo poleg tudi mi po svojih skromnih močeh pomagali zdraviti rano, ki se povojna leta odalje bolj širi med nami, ne samo med preprostimi ljudstvom, ampak še mnogo bolj med izobraženstvom: neslovensko izražanje v pisavi, tiskani in govorni besedi.

»Družinski tednik« si domišlja, da se med vsemi slovenskimi dnevniki in tedniki najuspešneje trudi za čistost naše tiskane materinske; da je na pravi poti, mu je dokaz že lepa vrsta pohval in priznanj, ki jih je dobil iz krogov naših najboljših jezikoslovcov. Toda njegovo prizadevanje je doslej veljalo samo domači porabi v listu samem, a to je za ozdravitev naše povojne jezikovne rane premalo. To spoznanje je našemu uredništvu narekovalo uvedbo posebne jezikovne rubrike.

ZA ČISTOST NASEGA JEZIKA bomo priobčevali po potrebi in po prostoru, ki nam bo na razpolago, najmanj pa enkrat do dvakrat na mesec.

4. Prijetne, udobne ženske copatke z visoko peto, ali pa tople nizke copate brez pete. Copate in čevlje si bodo nagradenci lahko izbrali po svojem okusu.

Mislimo, da bodo naši čitatelji zelo veseli tega darila, posebno ker je tako lepo, praktično in koristno.

Kupon števil. 2

All čitate »Razgled po svetu«, t. j. politične članke, ki jih prinaša »Družinski tednik« na prvi strani?

Odgovor:..... (Odgovorite samo »Da« ali »Ne«!)

Koliko ljudi mislite, da redno čita »Razgled po svetu«?

Odgovor:..... (Napišite številko)

Ime in priimek

poklic

kraj in zadnja pošta

Avtentično tolmačenje uredb, zakonov itd. ni zraslo na slovanski, še manj pa na slovenski njevi. Avtentični so bili Grki, tolmači so pa Turki. Verodostojno pojasnilo (razlaga) pove isto, le s to razliko, da ga tudi preprost človek razume. In to naj bi bil pri pojasnilu glavni namen, kajne?

Koloseke smo po novem dobili v Sloveniji namesto tirov, če se smemo zanesti na poročila v naših časnikih. Beseda ni naša in nam ne daje nobene prave predstave o tem, kar naj bi pomenila; sekanje koles nemara? (Slovenski kolosek je po Glonarju nekaj čisto drugega: gozd, v katerem sekajo kolje [kole] za vinograd.)

Služben in uraden sta dva sorodna pa vendar različna pojma, zato ju ne gre zamenjavati, ali celo drugega izpodrivati s prvim. Služben ima ožji pomen in je v zvezi s službo; to kar je v zvezi s službo, je pa v širšem pomenu vselej tudi uradno, kadar gre za službo, ki ima značaj javnosti. Uraden je v zvezi z uradom, hkratu je pa tudi nasprotje osebnemu in zasebnemu. Vremenska poročila, ki jih priobčujemo naši dnevniki, zato niso pravilno službena, ker niso v zvezi z nobeno službo, ampak so uradna, v nasprotju z morebitnimi zasebnimi. Isto velja tudi za razne službene liste, razglase, objave itd.

Gotove čimtelje, ki jih tolikokrat srečamo v slovenskem časopisu, bi Nemec prevedel v sichere ali celo fertige Faktoren, le v gewisse ne, kakor utegnejo misliti tisti ki pod vplivom nemščine, delajo to napako. Gotovi čimtelji so pravilno samo neki, nekateri i. sl.

Gostilnice, prodajalnice i. sl. smo že pred nekaj desetletji postavili tja, kamor spadajo, namreč v vrsto majhnih gostiln in prodajaln. Zakaj ne bi istega storili tudi s carinarnicami? Vsaj pri državnih carinarnicah v Beogradu in pri carinarnicah prvega reda bi bili lahko tako širokosrčni, da bi jim privoščili pomen in ugled carinarn — že jezikovni logiki na ljubo. Tudi pod državno markarnico v Beogradu si naš človek predstavlja nekaj več kakor nemara nekakšno vegasto pritlično barako; imenujmo jo torej vsaj markarno, če nas že naš domači izraz znamkarna preveč boče v oči.

Vprašanj imamo po zedinjenju na prebritek: političnih, socialnih, delovnih itd. Pred kratkim se jim je pripredila še prepotrebno vprašanje božičnih počitnic na naših solah. Med drugimi »razpravlja o vprašanju božičnih počitnic« tudi neki profesor — tako beremo v ljubljanskem dnevniku. Ali bi bila profesorjeva razprava premalo učena in tehtna, če bi razpravljal kratko in malo samo o božičnih počitnicah — brez vprašanske navlake?

Vice pomeni v latinščini namesto; v uradnih naslovih je torej n. pr. viceprezident (viceguverner, viceadmiral itd.) namestnik prezidenta (bolshe predsednika; guvernerja, admiralita itd.) t. j. podpredsednik (podguverner, podadmiral).

Očitno sicer novi pravopis in Glonar dopuščata, očitno iz obzirnosti do domovinske pravice, ki si jo je ta nemiselna skovanka po krivem pridobila v slovensčini po zaslugi nekaterih starejših piscev. Skušajte se živjeti v njen abotni nastanek po nemščini (oči-viden: augen-scheinlich), pa se boste brez prigovarjanja odločili za krajšo, smiselnejšo in duhu slovensčine mnogo bolj ustrezačo besedo očiten.

ZRCALO naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki
plačamo 20 din

»Aber geh doch...«

Dovolite, da se še jaz oglasim v
vašem »Zrcalu«.

Ponovno sem opazovala, kako naše
dame rade nemškutarijo, in sicer v
vseh javnih prostorih in še kako po-
nosno! Na večer pred Miklavžem
sem se vračala s tramvajem domov.
Pri »Figovcu« vstopi mati s hčerko
kakšnih 16 let. Dama zagleda neko
drugo damo in začne se tako glasno
nemški pogovor da so vsi prisotni
lahko sledili njenemu pomenku. Dru-
ga dama izstopi in gospa mama se
začne pogovarjati s hčerko — seveda
po nemško... Deklica je bila v vidni
zadregi in je gospe mami odgovarja-
la po slovensko. Gospa mama se pa
za to ni zmenila in je junaško dalje
sekala po nemško.

Gospa je prva izstopila in deklara-
cijsko zaključila: »Mama, počakaj ven-
dar!«

»Aber geh doch!« ji je jeno od-
vrnila gospa mama. Če to ni zakr-
njenost...

O neki drugi dami, katere mož už-
va velik ugled, bi lahko povedala, da
je rojena Ljubljanka, pa se sru-
muje naše materinske in ne hodi
ne v opero, ne v dramo, ker bi na-
njena ušesa donela barbarska sloven-
ščina; zato pa hodi vedno v kino,
kjer lahko čuje svojo milo nemščino.

Takšne dame bi bile vredne dobre
šole!

Opazovalka

Bitka na ljubljanskem trgu

Na ljubljanskem trgu se je pred
kratkim odigrala tole:

Neka dama je kupila precej jajc.
Ko jih je hotela plačati, sta prišli
z branjevko v računu nekaj navzkri-
ž in zato je nastalo vpitje na obeh
straneh. Zda se je dama zgrabila
jajca in jih drugo za drugim zme-
tala branjevki v obraz, da je po-
kalo in brizgalo okoli. Branjevka je
vsa sluzasta in rumena pobirala z
obema rokama jajčno brozgo z obra-
za in jo metala dami v glavo. Bitka
je bila precej huda in radovednežev
ni manjkalo. Seveda sta razjarjeni
ženski podkrepili bombardiranje s
prav krepkimi izrazi.

Naposled se je stražniku posrečilo
ustaviti boj. Premirje je pa najbrže
napravila šele višja oblast.

P. P.

Komaj hodi, pa že kadi...

Ko sem se pred kratkim vračala
proti večeru domov, sta šla pred me-
no dva nedorasla otroka. Enemu je
bilo okrog osem let, drugemu pa ko-
maj štiri leta. Nekaj časa sem ju
opazovala. Tedaj sta se ustavila in
si prižigala cigarete.

Tako majhni otroci, pa že po-
kvarjeni, sem si mislila, komaj za-
čnejo hoditi, pa že kadijo!

Kako dandanes starši malo pazi-
jo na svoje otroke! Opisani prizor, ki
sem ga videla na lastne oči, mi je
dal misliti.

M. E.

Kaj vse lahko vidiš in doživiš

Ker pač vedno čitam kaj zanimi-
vega v rubriki »Zrcalo naših dni«,
kar naj bo v pouk marsikomu, tudi
jaz ne bom zamaščala, kaj sem vi-
dela pred kratkim v Ozlju na postaji.

Bila sem namreč ondan v Ozlju po
opravih. Ko tako sedim na postaji
in čakam na odhod vlaka, pride v
čakalnico eleganten par s tri do štiri-
letno deklico. Krika in vika vseh treh
ni bilo ne konca ne kraja. Kmalu se
pa otrok zmislil, da se mu mudi na
stran. Milostiva si lahko pač vse do-
voli: otroka kar kratko malo postavi
na tla čakalnice, naj kar tam opravi
svojo potrebo. Lahko si mislite kako
smo se vsi vprek zgrazili in kako
»dobar vtis« je napravila na nas ta
elegančna dama. Menda je tudi to
»Zrcalo naših dni«.

Ena izmed prisotnih

Današnja dekleta

Na neki razstavi ženskih ročnih
del sem slišala, da je mlado dekle
zelo posmehljivo govorilo o ročnem
delu. Prislunila sem in slišala, ko
je reklo svoji tovarišici: »Jaz naj bi
si kdaj kaj šivala, ali delala kakšno
ročno delo? Saj nisem neumna, rajši
se grem pozimi smučat, poleti pa
kopat.«

Prav je, da je mladina vnetja za
šport, saj je do neke meje koristen,
vendar je dobro, če zna mlado dekle
obračati tudi šivanju, da si kot bo-
dnica žena in mati pomaga s šiva-
njem, ki je tako potrebno v vsakem
gospodinjstvu.

M. N.

MEDICEJČEVA LJUBICA

Resnična ljubezenska zgodba iz časov beneške republike

2. nadaljevanje

Pietro Bonaventuri je izbral kaj
primeren trenutek za svojo izpoved.
Menda mu ne bo težko pripraviti k
razumevanju in odpuščanju ženo, ki
trepeta pred zasledovalci, ki nosi pod
svojim srcem njegovega otroka in se
vsa ljubeča predaja čudovitim sanjam
o bodočnosti.

Njen Pietro torej ni nečak bogalega
Salvatiija, vendar je pa potomec ene
najstarejših florentinskih plemiških
rodbin. Kaj ji mar, da je bil v Be-
netkah le neznan bančni uradnik!
Nič, prav nič, kajti ona, Bianca,
ljubi in nosi pod svojim srcem nje-
govega otroka!

»In čeprav bi bil pastorek najnižje-
ga delavca, najneznatnejšega česalca
volne, Bianca Capello bi te ljubila!«
se je vsa srečna nasmehljala lepa
Benečanka.

Tedaj se je pa Florentinec ponosno
potrkal na prsi: »Ne dovolim ti, da
tako govoriš, Bianca mia! Grb Bona-
venturijev ima koničast meč sredi sre-
brnega polja. Mi smo bojevitost in vite-
ški plemiči starega kova!«

Bianca se je pristržno nasmehljala nje-
govemu ponosu, toda ko je opazila
moževno užaljeno obličje, se je takoj
zresnila in skromno odvrnila: »Saj
imamo tudi mi Cappelli v svojem grbu
samo klobuk. Bili smo najbrže še ne-
znatni klobučarji, ko so se tvoji juna-
ški predniki že borili proti Sarace-
nom.«

Tako je mlada žena spretno popra-
vila svojo napako in mir je bil skle-
njen.

Pietro Bonaventuri in njegova žena
Bianca Capello sta naposled srečno
prispele v Firence. Tihota sta se veseli-
la v pust, enonadstropno hišo mestnega
notarja Bonaventurija. Hiša je stala
na malem trgu Svetega Marka. Vsaj
po imenu je ta trg Bianco spominjal na
drug, večji Markov trg, na prekrasno
središče razkošnih Benetk.

Firence, prestolnica medickejčevih
vojvod ob Arnu, je imela za nekaj časa

hiši na malem Markovem trgu je ime-
la tako dovolj dela, saj niti v kuhinji
ni bilo dekle, da bi pomagala pri
kuhi.

Dober teden dni po svojem prihodu
sta se morala Pietro Pasquino Romu-
lus Bonaventuri in Bianca Capello-Mo-
rosini še enkrat po starem obredu v
cerkvi poročiti, kajti starima dvema
romantika plapolajočih sveč v beneški
plemiški hiši ni bila nič kaj po godu.

Prvo srečanje s Francescom

V palači Medicejev, v Firenci,
Bianchine zadeve niso nič več mogli
meniti nič tebi nič prezreti. Stvar je
postajala vsak dan bolj zamašana in
napeta; florentinski poslanik na bene-
škem dvoru je svojemu gospodarju pri-
šel očitati, da je vse preveč skromen
in potrpežljiv.

Vojvoda Cosimo se je torej za nekaj
časa otresel svojih ljubezenskih vezi,
ki se jim je predajal tako strastno, da
jih je preklinjal le z nekaj kratkimi
uricami; te je preživel v svojem skriv-
nem laboratoriju, kjer je kubil razne
skrivnostne in čudne vode in pijače.
Zdaj je bil pa na kocki ugled ponosne
Firence in hkrati z njim seveda tudi
čast njenih vladarjev, Medicejev.

Vojvoda Cosimo je poslal k svojemu
starejšemu sinu Francescu — stanoval
je v palači Pitti — zvestega slugo s
prošnjo, naj Francesco takoj pride k
posvetu v staro palačo. Sluga je našel
prestonaslednika v majhnem labora-
toriju, ki je bil za čudo podoben oče-
tovemu. Ako bi v stari, suženjsko vda-
ni slugovi glavi tičalo kaj več ko slepa
pokorščina, bi se menda stari možak
nemalo čudil početju svojih dveh go-
spodarjev.

Dva največja gospoda florentinske
države, pa ti kuhata, precejata in pre-
livata brezbarvne, skrivnostno dišeče
in smrdeče vode v obokanih prostorih,
polnih jedkega vonja po kislinah in
kemikalijah! Prav kakor bi se učila
svojega čudnega dela pri alkimistih,
črnašolcih in čarovnikih. Prav kakor

Prince se je priklonil. Njemu so bile
takšne zadeve od sile zoprne. Rad se
je kazal javnosti v lepih oblekah, kajti
to je ustrezalo njegovi nečimrnosti in
njegovemu bodočemu položaju; tega se
je na Španskem, v domovini svoje po-
kojne matere, res dobro naučil.

»Poslali bomo našemu poslaniku v
Benetkah zapečaten ukaz,« je nadalje-
val vojvoda Cosimo. »Naš državljani ni-
češar zakrivil, razen če v Benetkah
vidijo zločinstvo in tem, da si Florenti-
nec. Izvrstna misel,« je vzkliknil, »to
bomo napisali.«

Obrnil se je k tajnikom in jim v
pretrganih stavkih narekoval pismo.
Naposled je vzel svoj vojvodski pečat
in ga z vso močjo pritisnil v rdeči
pečatni vosek, potlej pa h koncu
pisma, ki ga je pravkar narekoval.

»Ali ste me zaradi tega posveta po-
klicali le-sem, visokost? Zaradi neke
Bianche Capello si Medicejči menda ne
bodo delali skrbi!« je menil princ.

Vojvoda je ta pripomba zbodla. Prej
ali šel je nameraval regentstvo izro-
čiti svojemu sinu, kajti močno ga je
mučil protin. Ako bodo pa temu sinu
vse zadeve, ki se tičejo države, odveč
in zoprne, kaj bo potlej dejala Firen-
ca? Ali ne bo pričelo gospostvo
Medicejev hirati?

Ko bi le hotel lahkomišelnosti Fran-
cesco vsaj nekoliko posnemati svojega
mlajšega brata, mladega kardinala
Ferdinanda! Svoj kratki kardinalski
skrilatnirodeči plašč z rdečim klobukom
ima komaj nekaj mesecev, pa je kljub
temu eden prvih, uglednih diplomatov.

Moral se bo torej podvzati s poroko
dona Francesca s Habsburžanko, Ivano
Avstrijsko, z dunajskega dvora. Ko bo
Francesco imel ženo, ki mu jo določa
politika, mu bodo pač tudi druge, ne-
potrebne želje kmalu prešle.

Nekaj trenutkov je vojvoda zamišlje-
no strmel predse.

»Morda bom celo poravnal svoj dav-
ni dolg,« je potlej znova povzel. »Neki
služabnik v Capellovi hiši me je ne-
koč potegnil iz prekopa in mi tako

Zdrava in
lepa
koža: **SOLEA** Milo
in
krema

na prebitek zanimive snovi za opravl-
janje. Vodilna država Italije, lagunska
republika Benetke, je Bianco kot iz-
dajalco dolžnosti in zvestobe izobčila
iz svojega meščanstva. Za glavo mla-
dega Pietra Bonaventurija so pa raz-
pisali visoko nagrado.

Dva tisoč zlatnikov bi spravil tisti,
ki bi priskrbel ponosni lagunski re-
publiki krvavo zadoščanje. Ljudje so
radovedno ugibali, kdo bo posegel po
krvavem denarju. Pietrovoj rojak iz po-
hlepa do denarju ali pa iz maščeva-
nja beneški državljani...

Pohajkovelec Pietro pri gospeh in
gospodičinah svojega rojstnega mesta
ni bil posebno v časti, čeprav je bil
čeden in lepo rasel mladenič in čeprav
je veljal za najboljšega in najspre-
tnjšega mečevalca v vsej Toskani.

Kar se pa tiče Bianche, ki je tako
uspešno mešala moškimi erca in glave
— ta ubežnica, pritepenka in spogled-
ljivka naj se le poskusi vrniti v flo-
rentinsko plemstvo! Pokoriti se mora
za svoj greh in tiho prenašati sle-
herno kazen.

Bianca sama ni imela nikakršnih vi-
sokoletežih ciljev. V Bonaventurijevi

so nekoč prelivali, tehtali in mešali
praške zdravilke in lekarnarji, slavni
predniki ponosnih Medicejev. Še zdaj
ima grb Medicejev v svojem polju
šest drobnih zrn, šest zdravilnih kro-
gle. In še zdaj je prav kakor svoje dni
bojni in zmagovalni klic Medicejev in
florentinskega ljudstva: »Palle! Palle!
(»Krogel! Krogel!«).

Oče in sin sta odšla v tajništvo pa-
lače, v preprosto, skoraj revno sobico,
ki so bile v njej fazen dveh lesenih
klopov samo še tri preproste pisalne
mize in dve veliki kovinasti svetilki.

Ko sta Cosimo in njegov sin Fran-
cesco stopila v to sobo, so tajniki ko
za stavbo šinili kvišku.

»Francesco,« je prijel vojvoda, »vele-
sem te poklicati, ker je v tej bedasti
zadevi na kocki več, kakor ugled tega
ničrednega nepridiprava Bonaventure
in njegove Bianche Capello. Benečani
so Bonaventurijevega strica, našega
zvestega državljana, vrgli v svinčene
ječe. Banka Salvatiija upravlja naše pre-
moženje. Veliki svet v Benetkah naše-
ga meščana noče osvoboditi. Naš poslan-
nik je pa tepček, ki dopušča, da ga dož
in drugi vlečejo za nos.«

rešil življenje... Mlada zakonec bomo
povabili semkaj,« je dejal živo, »potlej
si bomo takoj lahko ustvarili o njima
pravo mnenje.«

»Menda je Benečanka vražje lepa
ženska,« je zamrmral princ, čigar pu-
etolovščine niso bile nič manj raz-
vpite, kakor ljubezenske zabave nje-
govega častivrednega očeta.

Nalogo, ki so jo naložili nekemu po-
veljniku mestnih hlapcev, ni bila tako
lahka. Stotnik je Bianco Bonaventuri-
jevo dobil doma, v tastovi hiši. Bilo ji
je nekoliko nerodno, vendar ni bila po-
sebnost presenečenja, ko je zvedela, da jo
želi vojvoda Cosimo takoj videti. Mla-
da žena pa žal ni vedela povedati, kje
se mudi njen mož Pietro.

Ves zmeden od sijaja njenih zlatih
las in od čudovite barve njenih si-
ninih oči je poveljnik odšel na cesto.
Kakšno so bile prav za prav te ve-
like svetle oči, sinje ali zelene? In ali
je bila ta mlada lepa ženska šele ko-
maj razvezetel otrok, ali pa že mlada
žena, ki si je znala ohraniti skriv-
nostni odsev svoje otroške nežnosti in
nedolžnosti?

(Nadaljevanje prihodnjič)

IGRA V TROJE

N A P I S A L A A. G R E F O V A

usoda je vnovič oživela. Po nesrečnem
naključju je bil izgubil vid in potem
je živel tu v lepi stari hiši, proč od
sveta. Toda ni bil sam, saj je bila ven-
dar Liza z njim. Mislil je, da je ute-
lešena ponosna mladost in lepota. Ko
se je zavzel zanjo, je bila čisto sama
in obubožana. In postala mu je sreča
in vsebina njegovega življenja. Ko se
je potem, ko ga je zadela težka bo-
lezen, z njo poročil, je storil to samo
zato, da bi poskrbel za njeno bodo-
nost. Takrat je mislil, da bo moral
umreti. Toda še zmerom živi. Živi ob
njeni strani in vendar ji je tako daleč.

Slepec je vstal in se pritisnil do
ograde. V njem je divjal strahovit ne-
mir kakor pritažena vročina. Tak ne-
mir ga je obhajal pogosto, odkar je
bil mladi Beileben pri njem. Zda se
se zares zaslišali koraki. Zdelo se mu
je, da vidi, kako se je Liza mladi
obraz dvignil iz teme.

»Tu sem,« je rekla.

Šlo je se je, kakor bi zadrževala
dih. Za njo je prišel drug, počasnejši
korak. Hans Beileben je spregovoril
nekaj obveznih besed.

Potlej so v troje sedeli za mizo. Luč
je padala na rdeče vrtnice, safirji so
se iskriili. Liza je rekla samo nekaj
besed zahvale. Zda je tiho sedela tu
pri mizi in poslušala globoki glas mla-

dega moža, ki se je pogovarjal z nje-
nim možem. Hans je znal z besedami
kar predobro slikati bleščeče, pisano
barvane slike iz drugih krajev.

Meinhart je prijel ženo za roko in
jo močno stisnil. Čutil je viharini utrip
njene krvi. V tistem globokem mo-
škem glasu in v tej roki se je pre-
takalo isto hrepenenje po življenju in
po sreči.

»Truden sem,« je dejal Meinhardt.

»Grem malo v sobo.«

Takoj nato je že odšel z Morganom.
Nad obema mladima človekoma je le-
žala moreča tišina. Prvi se je zbral
Hans.

»Liza,« je tiho rekel, »Ali ni sladka
ta igra, ki jo tvegava?«

»Igra?« je ponovila za njim. »Meni
je več.«

Potegnil jo je k sebi. Prevzela ga je
strast. Toda Liza se je nagnila nazaj.
»Ne,« je rekla z zadržanim dihom,
»ne maram! Ne maram laži in skrivne
sreče. Stari mož je bil zmerom dober
z menoj in vendar nočem ostati pri
njem. Jutri bom govorila z njim. Vrnil
mi bo prostost in potem pridem k
tebi.«

Tega Hans ni hotel. Najmanj pa zdaj.
Nemara pozneje. Hotel je izkoristiti
ure, ki se mu ponujajo. In šepetal ji je

vroče besede o veliki pravici in moči
mladih ljudi.

Toda mlada Liza teh besed ni prav
razumela.

»Ljubim te,« je zmerom ponavljala,
»in k tebi pridem. Toda poprej mora
biti vse razčiščeno.«

Te besede so se zmerom odmevale
v Hansovi ušesih, ko je bil že zdav-
naj spet v svoji sobi. Svoj položaj je
bil jasno premislil. Mislil na trdno zve-
zo mu je bila tuja. Preneumno je go-
spodaril. Moral je računati, natanko ra-
čunati. Ko se je zasvitalo jutro, si je
brž pripravil kovčge in napisal nekaj
bežnih zahvalnih vrstic. Hotel je proč,
še preden bi Liza govorila s starim.

Toda ostal je še, kajti ko je vžlo-
sonce, je usoda potegnila novo nepri-
čakovano potezo na šahovnici nje-
govega življenja. Starega doktorja Mein-
harta je ponoči zadela srčna kap. Liza
mu ni mogla povedati tega, kar je
hotela. Ko je globoko pretrpela od-
hajala od mrtveca, da bi se vrnila v
svojo sobo, je skozi odprta vrata za-
gledala Hansov kovčeg. Zraven njega
je ležalo pismo. Ne da bi bila kaj slu-
tila, ga je vzela v roko.

In zdaj sta si spet sedela sama na-
sproti. Pogrebne svečanosti so bile pri
kraju. Hans Beileben je moral zdaj za-
res odpotovati. Toda prej je še hotel
svojo usodo pripeljati na pravi tir.
Liza je bila edina dedična velikega
premoženja, ki ga je bil zapustil dok-
tor Meinhardt. Nobena zapreka ni več
nasprotovala njuni zvezi. Kmalu se bo
spet vrnil in ji ustvaril svojo srečo.
Da bo ta žena zares postala njegova
sreča, o tem ni zdaj dvomil niti tre-
nutek več. Ali ni bil že vse to in še
mnoogo drugega rekel blede ženi, ki mu
zdaj tako tiho sedi nasproti? Zakaj ni-
češar ne odgovori?

Negotovost je vstala v njem.
»Liza,« jo je strastno vprašal, »kdaj
smem priti?«

Hito je vstala. Stala je pred njim
v vsej svoji mladostni lepoti, iznenada
polna življenja, odločnosti in volje.

»Ni treba nikoli več priti,« je vzklik-
nila vsa iz sebe, »ne ljubim te več. Na-
skrivaj si hotel oditi, z nekaj hladnimi
poslovilnimi vrsticami. Tako prebrisani
si, da me kar mirazi. Meni se pa hoče
usode, ljubezni, življenja samega.«

Predobro je poznal ženske in spo-
znal je, da je zaigral Ta mlada ženska,
ki je s hrepenečimi očmi gledala
v svet, se mu je izmuznala. Bila je
igra, siadka, zapeljiva, toda zdaj je
konec, konec za zmerom

(r. s. i.)

RESITEV BOŽICNE KRIZANKE

Vodoravno, po vrsti: 1. koločep,
jesen, salomon — 2. oniks, okamenela,
atene — 3. mara, iva, one, elf, otep —
4. ima, slovenjgradec, ago — 5. so,
prodana, agronom, am — 6. a, or, n,
o, et, u — 7. ramona, letnik — 8. beta,
slad — 9. toledo, etilen — 10. r, oz,
p, l, ko, e — 11. ov, ametist, množina,
km — 12. srd, aristokracija; kri —
13. karo, ara, piš, eva, urar — 14. oži-
na, argonavti, prave — 15. kamerun,
olovo, marjan.

Rebus: VESELE BOŽICNE PRAZ-
NIKE.

Vsi potrebujemo razvedrila,

posebno v današnjih dneh, ko zahte-
vajo razmere, da smo celi ljudje. Po
napornem dnevnem delu vam nudi
prijetno razvedrilo »Družinski ted-
nik«. Če ga še niste čitali in ga torej
ne poznate, nam pišite, da vam poš-
ljemo popolnoma zastojno eno številko
na ogled! »Družinski tednik« naj po-
stane tudi vaš tednik! Tednik, ki vas
bo zabaval, razvedril in spravil v
dobro voljo!

V Novo leto z novimi načrti!

»Te obleke ne bom več nosila, ta-ko nemoderna je in stara!« si že rekla ta ali oni dan in si jo nejevoljno odložila v omaro. Prav tako si naredila s starimi čevlji, klobuki, nogavicami in rokavicami, spravila si jih na dno stare omar, ali si jih pa — če si socialno razgibana — podarila pravemu revežu, ki te je poprosil zanje.

Kaj pa tvoje stare navade, tiste navade namreč, ki so kar potrebne, da bi jih včasih nekoliko prenovila? »Kam neki spet meri?« boš morda dejala. Takoj ti bom pojasnila svoje nenavadno vprašanje.

Ko sem bila še majhna, ko me je mama za večje in manjše grehe še bolj ali manj izdatno pobožala po najboljšeju delu otroškega telesa, sem se malo začemila in mojega kesanja je bilo s tem konec. Kazen sem že doživela, zdela se mi je torej čisto dobro in prav, da sem ostala še posihmal takšna, kakršna sem bila do tepeža. Vest me ni prav nič pekla in čeprav sem šla vsak teden k spovedi, nisem vedela, kakšne grehe naj bi povedala strogemu spovedniku. Zdaj, ko sem večja in zrelejša, vidim, kako napačno bi bilo tako lahkomišno in nebržično pozabljati na svoje napake in navade. Morda misliš, da sem do tega sklepa prišla po čudovitih potih samozatajevanja in dobrote? Kaj šel življenje me je naučilo, da samo navznoter čisto zdrav in kremenit človek doseže svoj cilj — in jaz hočem doseči svoj cilj!

V današnjem življenju se mora človek opirati samo nase, kajti nikoli ne more biti čisto prepričan, da mu bodo drugi — čeprav so njegovi najbližji — res pomagali v boju z vsakdanjimi neprijetnostmi in težavami. Dandanes ima vsakdo sam s seboj dosti dela in skrbi in le malo je ljudi, ki bi jim bilo razen lastne sreče še česa drugega mar. Lepo, hvalje vredno in plemenito je, ako se lahko zaneses na svojo pamet, na svoje srce in na svojo voljo. Slabo bi pa bilo, ko bi to bilo samo lepo in dobro, kajti danes mora biti to tudi koristno in praktično.

Mislím, da si je vsaka izmed vas, zavedno ali podzvedno v življenju zastavila neki cilj. Morda je ta cilj čisto drugačen kakor moj, toda cilj je. Morda si ti, mati, želiš, da bo tvoj otrok nekoč zaživel boljše in lepše življenje, kakor ga zdaj živiš ti; morda si ti, žena, prizadevaš, da bi svojega moža spet spravila na pravo in dobro pot? O, koliko je ovinkov in hribov na poti življenja, ki si jih želimo prehoditi! Prehodili jih bomo pa samo, ako bomo močni, močnejši od drugih in odpornejši.

Najprej se moraš odločiti, da boš to moč črpala iz sebe, iz svojega srca in iz svoje pameti. To ni težko; če dvomiš vase, pomisli na svoje uspehe v življenju in čeprav jih je mogoče zelo, zelo malo, boš vseeno ponosna nanje, saj ti bodo prva dobra podlaga za napredovanje. Potlej pomisli, ali si v kakšno določeno smer posebno občutljiva in ranljiva, in to občutljivo mesto v svojem srcu si najprej na piko vzemi. Teoretično se to nekam čudno sliši, toda takoj ti praktično pojasnim: ako si na primer razburljiva, se zavzemi in skleni, da se boš prav razburjenja in jezic pričela izogibati. Ako te hitro oblijejo solze, se odloči, da boš to svojo napako — kajti napaka je nedvomno — skušala popraviti in odpraviti. Skoraj vsak človek ima poleg svojih vsakdanjih napak in razvad še kakšno posebno vkoreninjeno razvado, in to je treba najprej odpraviti, ako hočeš stopiti na pot napredovanja!

Ko boš ugotovila, da si se v tej prvi točki vsaj nekoliko poboljšala, se ti bosta ponos in samozavest počasi dvignila. Druga točka naj bo: prilagoditev vsakdanjemu delu, danim okoliščinam, ali pa prilagoditev poti, ki drži do cilja. Tako le mislim: ako je tvoj cilj vzgojiti dobre in poštene otroke, prični pri sebi, potlej šele pri otrocih. Skušaj se prilagoditi njihovim razvadam in navadam, prični jih opazno spodbujati, pridobi si njihovo zaupanje, bodi morda celo sama nekoliko razigrana, kajti le materitovarišči otroci zaupajo in le njo brezpogojno ubogajo. Ako je tvoj cilj napredovanje v službi, v študiju, potlej moraš najprej odkrito in brez ovinkov pogledati v oči pogojem, ki ti bodo do tega napredovanja pripomogli. Do napredovanja v službi ti bo najbrže pripomoglo delo, in sicer tisto delo, ki je pri tvoji službi najbolj primerno in upoštevano. Kar praktično vzemimo: recimo, da si prodajalka; navadi se prijazno govoriti z ljudmi, skušaj si pridobiti njihovo zaupanje, premišli, po kateri poti prodajš kolikor mogoče dosti blaga, in kmalu se boš prikupila svojemu

gospodarju, in ne po krivem! Dobro je tudi, če se zanimaš razen za svoje delo še za kaj drugega! Dobra prodajalka se bo naučila vsaj enega tujega jezika, govorila bo pravilno in lepo materinščino, seznanila se bo z vsemi pravili bon-ona in tudi pravilno ureditvi izložb ne bo čisto prezrla. Ako bo gospodar opazil, da se njegova uslužbenka na marsikaj razume, bo njena cena v njegovih očeh poskočila!

Mnogo je poklicev in težko mi je za vsakega posebej svetovati, s katere strani ga je treba gledati, da ga vzljubimo in da v njem napredujemo. Eno prvih in najvažnejših pravil je pa: izberi si svoji osebnosti, svojim zmognostim primeren poklic, kajti samo v njem boš res lahko dobro uspevala in napredovala. Vsakega dela se je treba lotiti s prave strani, le potlej je možno smotno napredovanje.

V službi, v delu, doma: povsod si

uredi tako, da te bodo potrebovali, prav tebe in nobene druge! To boš dosegla samo tedaj, ako boš znatno boljša od drugih, zmogljivejša, delavnejša, bistrejša in iznajdljivejša. K napredovanju spada kajpak tudi dobršna merica častihlepa, a častihlepa je upravičeno le tedaj, ako je v zvezi s točnimi in natančnimi načrti, ki ne plavajo kakor zlati gradovi v oblakih, temveč imajo trdne temelje v delu in v resničnosti. Naredi si zdaj, ob vstopu v novo leto točen načrt za novo delo, za napredovanje; to bo zdaj samo zabavno in zanimivo, v teku leta morda nekoliko manj, ob obletnici tvojega sklepa pa neprimer- no bolj kakor v začetku. Premisli, kje je tudi zate odprta pot v boljše, srečnejše, udobnejše, lepše življenje, in pretehtaj pogoje, ki te po tej poti utegnejo pripeljati do cilja! Potem pa pljuni v roke, stisni zobe in prični pametno in po načrtu delati — plačilo ti ne bo ušlo! Učiteljica sreče

Vaša moda — v vaših zvezdah

Že stari Egipčani so iskali v zvezdah pojasnila za svojo usodo in egipčanski faraon je svojim zvezdoslovcem prav tako zaupal, kakor svojim svetovalcem in svojem zdravniku. Ali je potlej čudno, da se tudi moderni človek večkrat obrne do zvezd, da se resno zanima za astrologijo in da ji pogosto tudi verjame? Morda je naša usoda resnično in bolj kakor slutimo, zapisana v teh drobni, svetlih točkah nad nami...

Dognano in znano je, da ljudje žive pod vplivom znamenja, ki so se v njem rodili. Tako so moški, rojeni v znamenju leva, častihlepi in pogumni, v znamenju ovna trmasti in trdovratni itd. Seveda velja to tudi za ženske. Znamenje, ki se je v njem ženska rodila, pa ne določa samo njene volje, njene narave in zdravja, temveč tudi njen osebni okus. Evo nas, že smo pri modi, ki je zapisana v našem znamenju, torej v vaših zvezdah!

Ako si se rodila v znamenju Ovna (od 21. marca do 20. aprila), je tvoj vodnik Mars. Umetniška narava si, obdarjena z izredno finim instinktom in dovolj energična, da v vsakdanjem boju za življenje ne boš podlegla. Hkrati si pa tudi potrpežljiva in pod-

usmerjena na preveč različne strani in da prav to ni posebno koristno za tvoj okus; preveč zanimanja na preveč strani je namreč navadno po eni ali drugi strani površno in nepopolno. Tvoja napaka, ki jo pa kaj lahko spremeniš v veliko prednost, se kaže tudi v tvojih oblekah: povsod je preveč gibanja, preveč okrasja in življenja. Opazuj ženske, ki so se rodile v znamenju Bika, kajti njihov okus je zelo ubran in zanesljiv. Na splošno se pa drži pravila: v modi boljše premo kakor preveč.

Rakova ženska (rojena od 22. junija do 22. julija), je nežna, ljubka, sprejemljiva, morda nekoliko slabotna, vendar pa v svojem delu in v svojih načrtih neutrudljiva. Njen vodnik je mesec, zato se takšna ženska nagiba k sanjarjenju, rada menja svoje načrte in seveda prav tako tudi obleke. Vedno iznajde kaj novega in zanimivega, vendar pa ne v sportu, temveč v nežnejših umetnostih. Rakove ženske navadno ne nosijo rade volnenih oblek, baržun in svila se jim najlepše podata. Te vrste ženske nikoli ne zapadajo v modne pretiranosti, zelo ljubijo pa stilne obleke.

Ženska, rojena v znamenju Leva

jetna. V modi se vnemaš za resnično lepe in trajne stvari in sovražiš sleherni spogledljivost in pretiranost na tem polju.

V tvojem živalskem znamenju Bika (od 21. aprila do 20. maja), te vse življenje vodi Venera. Tudi ti si umetniško precej zrela, zaničuješ pa sleherno umetnost, ki ni hkrati tudi koristna. Ženska si, ki ve, kaj hoče in to se kaže tudi v tvojih izbranih in ubranih oblekah.

Ako si pa rojena v znamenju Dvojčka (od 21. maja do 21. junijem), ti bo vsak astrolog povedal, da tvoje življenje vodi Merkur, da si morda

(od 23. julija do 22. avgusta), je pa pod vplivom naše največje in najsvetlejšje zvezde — sonca, zato je tudi nosilka življenja, lepote in življenjskih užikov. Levova ženska je skoraj zmerom nenavadno lepa, hkrati pa tudi pametna in preudarna. Kakor v življenju, zna tudi v modi ustvariti nove, prekrasne stvaritve, zato se te ženske pogosto tolikanj opevane nosilke nove mode.

Vse, ki so se rodile v znamenju Device (med 23. avgustom in 22. septembrom), niso v življenju niti voditeljice, niti nosilke novih zamisli in novih idej. To so nežne, mirne in čisto zelo vdane ženske, izvrstne matere in žene, idealne zasebne tajnice in pomočnice pri delu. Njihove obleke so seveda podobne njihovim zunanostim in njihovega značaju.

Ženske, rojene v znamenju Tehtnice (od 23. septembra do 22. oktobra), so prav tako podjetne in iznajd-

HERSAN ČAJ
DELUJE
dobro pri obolenju želodca, jeter in ledvic.
Domača pri pospevanju žil in hemoroidih
OLAJŠAVA
bolečine in trpljenje pri revmatizmu in sklepnem protinu
OBLAŽUJE
bolečine pri mesečni žilici
ODSTRANJUJE
nepotrebno mast in pripomore do vitkosti
DOBITE GA V VSEH LEKARNAH

Reg. S. br. 19830/1933

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI

Četrtek: Mešana zelenjavna juha, kumpir iz orehovitih rezancev. — Zvečer: Svinjski parklji v aspiku, zraven umetna majoneza.

Petek: Kumnova juha, korenje, krompirjev piré. — Zvečer: Prekajena riba, kruh z maslom, sir.

Sobota: Kuhana govedina, češki tolki z zafranovo omako. — Zvečer: Pečenjak iz jaje in iz cmokov.

Nedelja: Goveja pečenka s testenami, jabolčni kompot. — Zvečer: Solata iz slanikov.

Ponedeljek: Juha iz ovsenih kosmičev, omaka iz vložnih kumaric, krompirjev piré. — Zvečer: Krompirjev golaž.

Torek: Riževa juha, čebulna omaka, krompirjev piré, govedina. — Zvečer: Rižota z radičem.

Sreda: Goveja juha z vlivanci, svinjske zarezance z gorčično omako. — Zvečer: Ledvičke v omaki, zraven polenta.

Pojasnila

* Kumpir iz orehovitih rezancev: Iz 30 dkg moke, 1 jajca in nekaj vode pripravi testo za rezance, ga zvaljaj, posuši in zreži na rezance. Rezance daj v vrelo vodo in jih enkrat zmešaj, potlej pa do mehkega skuha; odcedi, dodaj 8 dkg margarine, ki si jih zmešala z 12 dkg sladkorja in 15 do 20 dkg orehov, potlej dodaj še tri rumenjake in po okusu nekaj nastrgane limonove lupinice. Na koncu dodaj še s tremi beljaki in daj testo v kumpirsko obliko, dobro omaceno s svinjskim maslom in posuto z drobtinami. Peči kumpir pri srednji toploti kakšne 1/4 ure.

** Umetna majoneza: Ob mešanju skuhaj 1/4 l mleka, nekaj soli, zvrhano kavno žličko moke, daj zmes v porcelanasto skledo, podmeti z 2-3 rumenjaki, eno kavno žličko gorčice, zdrobljenim poprom in nekaj kisa. Ako dodaš še nekaj kapljic angleške omake in limonovega soka, boš majonezin okus znatno izboljšala.

*** Zafranova omaka: Ščepec zafrana dobro pokuhaj v 1/2 l vode, nato pa pripravi svetlo obarvo iz presnega masla, 4 dkg moke, zalij vse to z zafranovo vodo in začini s ščepecem soli. (Zafran je zelo izdaten.)

Gorčični zrezki: Stolci in očisti goveje zrezke, jih po obeh straneh povallaj v moki, hitro opeci na vroči masti, jih po eni strani namaži z gorčico, potem jih pa ob prilivanju goveje juhe do mehkega duši; h koncu pridaj še nekaj kisle smetane, ki si jo poprej vmešala z eno jedilno žlico moke.

Porabni nasveti

Kaj pa vroča voda v kozmetiki, ali je tudi tukaj na mestu? Seveda, in sicer kot čistilka kože, nikakor pa ne kot vsakdanja voda za umivanje. Kdor se prepogosto umiva z vročo vodo po obrazu, polti bolj škoduje kakor koristi. Kožne luknjice se namreč preveč razširijo in potlej se le nerade spet skrijejo. Vročna voda je primerna torej le za temeljito čiščenje obraza, ki naj se ponavlja samo na vsake štiri tedne. Vročna voda je pa izvrstno čistilo za zelo mastno polt.

Vročna kopel je tudi uspešno zdravilo za glavobol. Ta kopel naj bo nekoliko daljša, odpravila bo krvni pritisk v glavi in s tem tudi zmanjšala bolečine. Po kopeli noge krepko in hitro zdrgni z grobo brisačo.

Travne madeže odpravi kar najhitreje s špiritom ali čistim alkoholom, toda pri tem pazi, da ne pridejo madeži v dotik z vodo.

Poravnajte naročnino!

Otroške vozičke
in igrate, šivalne stroje
kupite po ugodnih cenah pri
S. REBOLJ & DRUG
Ljubljana, Gosposvetska c. 13

Cvetličarna „NIZZA“

na Miklošičevi cesti št. 5

se priporoča za enaj. obisk. Postrežba točna in solidna. Izdeluje vsakovrstne aranžmaje, lepo in okusno, kosarice, šopke, jubilejne in žalne vence. Društva imajo znaten popust

FANI HVALA nasl., družba z o. z., Ljubljana

Problemi našega časa

To je samo v USA doma!

Kakšna se zdi Evropcu ameriška restavracija

Prinašamo zanimiv izvešček iz Josefa Wechsberga potopisne knjige o Ameriki »Veliki zid«.

Neki veliki angleški časopis se je pred dvema letoma obrnil do svojih čitateljev s vprašanjem: »Na kaj pomisli Evropec pri besedi Amerika? Pokazalo se je, da si večina Evropevcov v zvezi s pojmom »Amerika« predstavlja donebnike, avtomobile, gangstre, Wall-Street, filme in filmske zvezde, rekorde in Kodakove aparate. Niti eden pa ni omenil »Soda-Fountain«. In vendar je soda-fountainška restavracija za Ameriko ravno tako značilna kakor donebnice in Kodakovi aparati.

Kaj pa je Soda-Fountain? Majhen lokal, čisto ne večji od 3x10 m, z dolgozidanimi stoli in s prodajalcem za visoko barsko mizo. Dalje so tamkaj tudi električni kuhaličji kave, stroji za pripravljanje paradižnikovega, pomarančnega, limonovega in ananasovega soka, električni stroj za praženje ovsenih kosmičev, električni hladilnik, steklenice vseh oblik, ledenomrzilo vrsto v steklenicah, štiri do sedem vrst sladoleda, pivo iz vseh mogočih dežel, mrzle in tople jedi, sladkorčki in cigarete, žvečilni gumi in »Hot dogs«. »Hot dogs« pa niso morda »kuhani psički«, temveč tople mesne pašete na obloženih kruhkih.

V tem Soda-Fountainu dobiš torej na najmanjšem prostoru, ki si ga moreš misliti, vsega, česar si ti le srce poželi, ako nisi morda takšen sladokusec, da bi zahteval dunajske zrezke, praške češnjeve cmoke ali pa švicarsko meso. Namesto tega pa lahko v posebej za to pripravljenem stroju vsak čas dobiš kozarec bromove kisle vode, ako imaš glavobol, in pa vsa mogoča zdravila za prebavne težave. Samo zasukaš se in že ti »Shoe-Shine«-boy očisti čevlje, ako stopiš k sosednji steni, pa lahko v enem izmed mnogostevilnih igralških avtomatov poskusiš svojo srečo. Po vsej Ameriki so v javnih lokalih postavljeni igralški avtomati, in po vsej Ameriki utegneš videti, kako stoji pred njimi ljudje, ki so pripravljene tvegati tudi poslednji dolar, ker se še zmerom ne zavedajo, da so na koncu koncev le sami osleparjeni.

V Soda-Fountainu dobiš lahko vse mogoče alkoholne pijače in najrazličnejše jedi; kako je torej le mogoče, da mož za mizo lahko v tem majhnem prostoru namah pričara na mizo vse te dobrote? Soda-Fountain ne igra v Američanovem življenju nič manjše vloge kakor kavarna v življenju Srednjeevropejcev. Kavarn v Ameriki nimajo — in čeprav je Soda-Fountain dokaj popolnejša tehniška naprava kakor kavarna, vendar tamkaj nečesa ne moremo storiti: pri eni sami »črni« in šestnajstih kozarcih vode sedeti celih deset ur. Kdor na svojem visokem barskem stolu sedi dalje ko deset minut, tvega nevarnost, da ga Američani kaj kmalu spoznajo kot nemogočega Evropeca in da ga od vseh strani obsipajo z zbadljivimi pogledi. Soda-Fountain je pač značilno ameriški izum: praktičen, čist, neudoben in vsak trenutek pripravljen za uporabo.

V Soda-Fountainu se odigra velik del ameriškega družabnega življenja. Prične se z zajtrkom. Med polu deveto in deveto sede po Soda-Fountainu po velikih mestih skromne uradnice in strojepisice, prodajalci in uradniki. Dekleta so že ob tej zgodnji uri zelo nalepotičena; med njimi ne vidiš niti ene, ki ne bi bila brezhibno počesana in našminkana, in ob pogledu nanje se v vsakem trenutku nehoti spomniš, da izdajo Američanke velik del svojega zaslužka za »Make up«, za telesno lepoto nego. V Ameriki morda ne žive najlepše ženske na svetu, gotovo pa najskrbnejše negovane. Neverjetno število lepotnih salonov, parfumerij in drugih podobnih zavodov skrbi za njihovo lepoto. Med vsakdanjimi ameriški lepoticami ne našliš zlepa na dekletu, ki ne bi imela brezhibnih nogavic ali pa majhne značilnosti slavne filmske zvezde, ki njen tip posnema.

In ker ni nobena žrtev za lepoto prevelika, čepe ta dekleta na visokih barskih stoli in srknejo sem in tja nekaj požirkov iz kozarca, ki je v njem pomarančni sok ali pa sok grapefruita (neke vrste ameriške citrone). Žraven še ena ali dve cigareti in zajtrk je končan. Včasih ta ali ona še naroči kosčico kave, toda skoraj nikoli ne je. Med zajtrkom čitajo pa kolikor mogoče sladne ljubavne zgodbe, ki jih dobiš na prebitek v ameriških ilustriranih mesečnikih. V Ameriki izhajajo vrtoglavo število takšnih mesečnikov (magacinov); nekateri prinašajo samo zgodbe z divjega zapada, drugi samo kriminalne romane, tretji spet omladne ljubavne povesti itd. V tedniku »Liberty« je pri vsaki povesti napisano, koliko časa

traja: »Čitaš 16 minut in 15 sekund.« Tako lahko sleherni liftboy in vsaka strojepisica natanko izračunata, katero zgodbo lahko pričneš čitati v podzemeljski železnici, da jo bosta utegnila pred izstopom končati.

Pa tudi moški niso dosti drugačni. Komaj da imajo čas jesti. Morajo se pomeniti o nogavicah pri baseballu, preresetati na hitro najnovejšo ugrabitve bogate dedične, brž se požirek kave in eno rezino obloženega kruhka, hlastno vprašanje »Hullo Bill, how are you?« (Hej, Bill, kako se imate?). Še kozarec mrzle vode in nekakšen zdravilni prašek in že ti skoči možak s svojega stola in oddirja v svojo pisarno.

Takšno neredno življenje se mora seveda maščevati in se tudi maščuje: vsa mlada, negovana dekleta so hudo živčna in skoraj vsi moški imajo težave z želodcem. V Soda-Fountainu pa s pravo strastjo pazijo na čistost in higieno: majhna priprava deli papirnate priče, ki se nikoli ne valjajo po mizah, polni prahu in mušjih ostankov. Vse jedi so zavite v celofanski papir in mož za barsko mizo se nobene jedi ne dotakne z rokami.

Boljši Soda-Fountaini so skoraj vsi »airconditioned« — zrak v njih je prijetno ohlajen in tudi v pasji vročini je v njih prijetno hladno. Ponoči se nad vrati teh lokalov blešče napis »Soda-Fountain« ali pa »Quick«.

Kaj je z Mongolsko?

Po newyorški reviji »New-York Herald-Tribune«

Pred kratkim so časopisi poročali, da bo Sovjetska Rusija v bližnji bodočnosti »najbrže« potrdila kitajsko nadvlado nad Zunanjo Mongolsko. Čeprav te novice vse dotle, dokler je Moskva uradno ne potrdi, ne moremo vzeti preveč resno, je vendar pomen takšnega ukrepa vreden naše pozornosti.

Formalno rusko priznanje kitajskih zahtev, da je Zunanja Mongolska del Kitajske, ne bi danes za Japonsko pomenilo nič drugega, kakor da smatra Rusija mongolsko armado, ki jo je sama oborožila, za kitajsko armado. Zato bi utegnili Moskva odkloniti sleherno odgovornost za vlogo, ki bi jo ta armada igrala v kitajsko-japonski vojni.

Vedeti moramo, da Mongoli svoje dežele nikoli niso smatrali za del Kitajske. Imeli so se za podložnike mandžurskega cesarja, nikoli pa ne za

Lunch« v sinji barvi neonske razsvetljave — celo v najneznatnejših in najzakotnejših gnezdih Texasa in Arizone imajo že neonsko svetlobno reklamo. Povsod dobiš lahko tudi brzojavni formular, da oddaš brzojavko, in bencinska postaja prav gotovo ni dalje ko 100 korakov od restavracije.

Soda-Fountain je 20 ur na dan odprt in postrežbo te ob vsaki uri, podnevi in ponoči. Soda-Fountain ima vse ameriške prednosti in napake in je pač značilna podoba Amerike: čistost, hitrost, vse gre na stroje, vse je enostavno in nekomplikirano, pri vsem tem pa zamenjša udobja in zabave. Udobje je beseda, ki je Američani ne poznajo in ne marajo poznati, na zabavo greš pač drugam: v kino, na boksško tekmo, ali pa h kakšni burki, če te zanimajo lepe ženske, ki se počasi slačijo.

Američani se zabavajo tako, da se vsa rodbina po večerji natlači v avto in se dve uri vozi križem krašem po mestu in po deželi. Ko pridejo ljudje domov, si pretegnejo ude, ki so od dolgega sedenja že čisto otrpli, puste avto nebržno pred hišnimi vrati, namesto da bi ga odpeljali v garažo, in gredo spat, zadovoljni, da so preživeli tako lep večer. Stoj! Brž še skok v Soda-Fountain na kozarec bromove vode, da bo glavobol kmalu ponehal. Kaj neki bi le počela Amerika, če ne bi imela Soda-Fountainov! (n)

podložnike Kitajcev. Zato so leta 1912, ko je mandžurski cesar odstopil, proglasili svojo neodvisnost. Leta 1919. je njihovo prestolnico zasedla neka kitajska armada in kitajska vlada, ki je bila tedaj Japonski naklonjena, je z veliko brutalnostjo uveljavila svojo zahtevo po neomejeni nadvladi nad Mongolsko. Okupacijsko armado so pa kmalu potem pregnali baron Ungern-Sternberg in njegovi beli Rusi in drugi pustolovci; Sternbergov polk je potem uničila rdeča armada in ta je tudi podpirala mongolsko vlado leta 1924. pri ustanovitvi mongolske republike, vlado, ki je bila nekaj kompromis med komunistično in mongolsko obliko vladavine.

Čeprav se ni ta ljudska republika nikoli priključila Sovjetski Rusiji, ni odtlej vzdrževala nikakšnih političnih in le nekaj šibkih gospodarskih zvez z drugimi državami; vsi so bili prepričani, da je docela neodvisna od Kitajske. Torej ni res prav nikakršnega

vzroka, da bi Rusija resno jemala kitajske zahteve glede nadvlade v Zunanji Mongolski, še manj je pa verjetno, da bi Mongoli — čeprav večina izmed njih ne ljubi rdečih Rusov — z veseljem sprejeli kitajsko nadvlado. To je torej samo gola zvijača za olajšanje nastopa proti skupnemu sovražniku. Ustanovitev mongolske monarhije v Notranji Mongolski je pa nedvomno dokaz, da se Japonci nekam živo zanimajo za mongolske zadeve.

O velikosti in moči zunanjemongolske armade ne vemo nič določnega, razen da je močno mehanizirana, da ima tri sto letal in veliko dobro izurjenih rezervistov, ki jih je izvežbala v zadnjih letih, ko je uvedla splošno vojaško dolžnost. Udeležba zunanjemongolske armade na strani Kitajske bi v sedanjem kitajsko-japonskem sporu prisilila Japonce, da bi morali varstvu Mandžurije in svojim novim oporiščem v Notranji Mongolski posvetiti mnogo pozornosti in velike vojaške sile. Poročilo o ruskem priznanju kitajske suverenosti nad Zunanjo Mongolijo utegne vzbuditi domnevo, da je bila Japonska o tem že dalj časa počešana in da je bila možnost mongolskega razbremenilnega napada tisto, kar je pred nekaj tedni vzelo vročokrvnemu in togotnemu generalu Arakiju vso razsodnost, da je vzkliknil, naj Japonska kar koj prične vojno z Rusijo, češ da so Rusi povzročitelji vsega zla.

Zakaj se zobje kvarijo?

Neki ameriški profesor je ugotovil, da se skvarijo zobje zaradi pomanjkanja vitamina D in fosforja. Poskusi na živalih, pa tudi na ljudeh uče, da najbolj pogubno deluje na zobe pomanjkanje vitamina D.

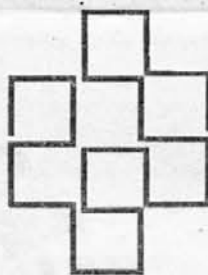
Največ tega vitamina je v ribjem olju. Sam fosfor, brez določene količine vitamina D in brez apna, ne zadošča. Hrana, ki je v njej dovolj teh snovi, torej lahko prepreči kvarjenje zob. (»Pester Lloyd«)

Zanimivosti

Severnoafriška Sahara je največja puščava na svetu; saj jo je približno za vso Evropo.

Odgovor na inteligenčno vprašanje

v 51 številki

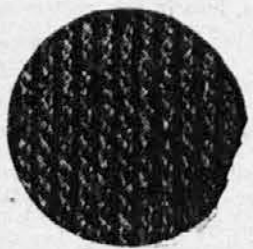

JUGOČESKA

Jugoslovansko - češka tekstilna industrija d. d.

KRANJ

Proizvaja: barvano
in tiskano blago
iz bombaževine
in umetne svile

Zahtevajte samo izdelke te domače tovarne!

NEGRO-bonbon

odlično sredstvo
proti kašlju

Proizvajata:

Braća RUFF, tvornica čokolade
SUBOTICA

TEDNIKOV
TEDENSKI
LEKSIKON

Mikado, božji

Predsednik Roosevelt je pisal osebnemu pismu japonskemu cesarju, da ga opozori na afero z ameriško topničarko »Panay«. Odgovora ni dobil. Navaden smrtnik — pa naj bo stokrat prezident ene izmed najmočnejših držav na svetu — lahko vzame papir in pero in napiše, kar mu je na srcu; a mikado, božji sin —? Kajti japonski cesar je »teno«, to se pravi, sin nebes, in njegovo božje pokolenje mu ne dovoljuje, da bi se sam ukvarjal s stvarmi, ki jih lahko urede poslaništvo, vlada ali parlament.

Mikadovo božanstvo je v očeh njegovih podložnikov tako nedotakljivo, da je sleherni, še tako neznaten prestopki proti njemu po japonskem pojmovanju vreden smrti.

Leta 1934 je neki policijski nadzornik spremljal njegovo veličanstvo po tokijskih ulicah in se je v neki ulici zmotil: napravil je harakiri. Neki železniški uradnik je zagrešil dveminutno zamudo cesarskega vlakca: napravil je harakiri. Neki vojak je izgubil svoj bajonet, t. j. mikadovo last: napravil je harakiri. Takšnih primerov bi lahko še mnogo našli.

Sedanji japonski cesar je 124. svoje dinastije. Rodil se je leta 1901., leta 1924. se je pa poročil s princeso Nagako Kuni. Leta 1926., ko je zasedel očetov prestol, si je nadel ime Šova, t. j. Luč duha in miru.

Romunske volitve

Romunski volilni red temelji na tako imenovanem premijskem sistemu: če dobi katera kandidatna lista vsaj 40% vseh oddanih glasov, dobi kot »premio« (nagrada) takoj polovico vseh poslanskih mandatov. Ostanek mandatov se razdeli tako, da pridejo vpoštev samo tisti kandidati, ki so si v svojih volilnih okrožjih priborili absolutno večino; ostanek se razdeli po proporcijem (sorazmernostem) sistemu in pri tem dobi lista, ki je dobila 40% glasov, ponovno svoj delež. Tako sme lista, ki je dobila kakšnih 45% oddanih glasov, računati s 75—80% mandatov. Ker ni zmerom lahko — kljub podpori vladnega aparata — dobiti teh 40%, se navadno združijo več strank v volilno koalicijo. Tako se je zgodilo tudi pri pravkaršnjih romunskih volitvah. Vse stranke, ki dobe manj ko 2% oddanih glasov, odidejo iz volitev praznih rok, t. j. brez mandata.

Če si pa nobena lista ne pribori 40% oddanih glasov, se mandati razdelijo zgolj po proporciji; v takšem primeru je kajpada križ pri sestavi nove vlade, ker nima nobena stranka sama zase večine v parlamentu. Tedaj se skušajo posamezne stranke sporazumeti za sestavo koalicijske vlade.

Humor

Pri fotografu

Fotograf vpraša Julko po njenih željah.

Julki se o fotografiranju niti ne sanja.

»Prelistajte tale album,« pravi fotograf in ji pomoli knjigo z raznovrstnimi fotografijami, s portreti v vseh mogočih pozah. »Le izberite si, kar vam ugaja.«

Julka lista in lista.

»Kakšno sliko bi torej radi imeli, gospodična?« jo naposled že nekoliko nestrpno vpraša fotograf.

»Prav za prav,« jeclja v zadregi Julka, »prav za prav sem hotela imeti sliko, ki bi bila jaz na njej...«

Nepričakovan učinek

Ona: »Šivilja mi je rekla, da mi ne naredi obleke prej, dokler ji ne plačam lanskega plačila!

On: »Izvrstno! Takoj ji bom pisal in se ji bom iskreno zahvalil!«

Hrepenenje

Gospa se je pravkar vrnila s smučarskega oddiha in vsa radovedna vprašuje služkinjo: »Micka, ali je gospod kaj hudo hrepenel po meni?«

»O tisto pa, tisto,« se odreže Micka.

»Zadnje dni je kar venomer vzdihoval.«

PO TRNJEVI POTI

Po nemškem izvirniku priredila K. K.

19. nadaljevanje

Na vsa mogoča tetina vprašanja je odgovarjal prijazno in potrpežljivo in ji je v eni uri že četrteč pripovedoval, kako jo je bil izkupil. Hvalil je krape in rensko vino in je sestri dejal, da je postala lepa, velika in čisto prava Rimljanka. Pristal je, da bo stanovan pri Krautnerju, ker se je spomnil, da zgoraj seveda Mirko stanuje s svojo mlado ženko; vljudo je poslušal navdušeno opisovanje malčka, ki ga je teta omenila v svojem srčnem veselju.

»In v glavnem, Fricko,« je zaključila, »tu gori stanujejo srečni ljudje. Tako kakor se razumeta ta dva, se dva zakonca redko kdaj razumeta, in še danes, ko sta poročena že tri leta, sta videti še prav tako zaljubljeni kakor na svoj zaročni dan.«

Mladi mož si je še enkrat postregel z ribo.

»Od srca me veseli,« je menil suhoparno.

Julija se ga pri teh besedah ni upala pogledati.

»Jutri se pa zgoraj kaj oglasi,« je nadaljevala teta Frida, »in pri tati Minku tudi. Potem boš lahko videl, kako mladost cvete in starost odmira. Da, ljubi moj, veliko pozneje ne bi bil smel priti, če bi me še hotel živo videti.«

In stari dami so privrele na oči solze, ki si jih z ubogimi nemočnimi rokami ni mogla obrisati.

»V posteljo moraš,« je nazadnje menila Julija.

»Ne še tako hitro, saj še ne bom mogla zaspati,« je prosila teta. »Daj, prinesi jabolko in orehov, Julija, da bo spet tako ko takrat, ko sta bila še otroka.«

Poslušno je Julija prinesla zaželeno in Fricko je spet začel kramljati. Potlej je na lepem umolknil in v obraz mu je zaplala temna rdečica. Zgoraj je nekdo igral klavir.

»To igra Zinka,« je ponosno rekla stara dama. »Otročičku igra.« Julija plašni pogled je obvisel na njegovem obrazu. Od zgoraj so doneli otočni zvoki. Bila je varijacija pesmi »Popotnik«.

»To je najljubša Mirkova pesem,« je glasno pripomnila Julija in jela ropotaje pospravljati krožnike.

Stara gospa je vsa srečna tiho prednašala besede pesmi, zraven je pa božala Fricka po roki.

»Malo drugačen si, Fricko, ko takrat, ko si odhajal. Zalši si, tako zal skoraj, kakor je bil tvoj oče.«

Zdajci je vstal, kajti od zgoraj se je zaslislal Faustov valček.

»Dobro spi,« je rekel, »vsi smo trudni. Razen tega nisem danes najboljšje volje. Jutri povem kaj več. Julija, pomagaj mi ogniti plašč. Tako, lahko noč! Pot pa še poznam.«

»Ne, s teboj pojdem,« je pristopila Julija.

In tako sta skupaj stopala po zasneženih poti.

»Tu nekte morajo biti vrata,« je zamrmral.

In ko se je s silo hotel otresti spominov, je glasno rekel:

»Stara teta je pa zares slaba. O, gospod Krautner! Pozdravljeni! Veseli me, da ste mi gostoljubno odprli svoj dom! Kako je kaj z vami?«

Julija, ki se je pri njunem pozdravu hlastno obrnila, je še slišala, kako je stari gospod dejal:

»Dobro došli, gospod poročnik! No, kako je? Ali ste si, kakor sem vam bil pri slovesu velel, vtepli v svojo veseljaško glavo kaj solidnosti? Da? No, to me veseli. Vstopite in počutite se kakor doma.«

Ko se je vrnila, je bila godba zgoraj že utihnila. Na hodniku je srečala doktorja, ki je pravkar stopil iz delovne sobe.

»Povej mi, Julija,« jo je vprašal, »ali sem se motil, ali je Zinka zares igrala?«

»Da, igrala je.«

»Čudno!« je zamrmral.

Potlej se je še enkrat obrnil.

»Ali je brat srečno prispel?«

»Da!« je rekla kratko in izginila.

Gori v budoarju je našel doktor svojo ženo, ko je razburjeno hodila sem in tja.

»Ravno prav si prišel,« je rekla.

»Tako strašen občutek me je moril. Najbrže je temu kriv veter.«

»O, ti šemica!« jo je podražil.

»Zunaj je vendar mirno. Samo sneg naletava v zelo velikih kosmihi, da se boš o Božiču lahko vozila s sanmi. Sicer pa, ali si Afričana kaj videla?«

»Afričana? Ne. Kaj naj bi pa z njim?« je hlastno odvrnila.

»No, nikar se ne jezi! Saj ni bilo

v mojem vprašanju nikakšne žalitve, dušica!«

»Saj tega nisem niti mislila!«

»No, torej! Veseli me pa vse, kako, dušica, da si po dolgem času spet igrala klavir.«

Zinka mu ni odgovorila...

XVI

Stara ljubezen ne zarjavi

Mladi častnik je bil doma že tri tedne. Živel je ko princ, kakor je dobrovoljno dejal doktor Roettger svoji mladi ženi.

Sovraštvo med nekdanjima otroškima tovarišema je na videz popolnoma skopnelo. Čeprav se nista ravno »požirala« od naklonjenosti, je namesto prejšnje ledenosti stopilo obojestransko spoštovanje. Častnikova nekdanja prevzetnost se je umaknila ljubeznivi skromnosti. Mirkova robatot pa nežnosti, ki se je zdelo, da ima svoj vzrok v družinski sreči in tako se je gori pri doktorju rada zbirala pri čaju vsa družina. Prijetno so kramljali in Fricko je imel zmerom glavno besedo. Ob nedeljah so v Krautnerjevi villi pripravili slavnostno kosilo in celo gospa Minka si je takrat privoščila teletjo gnjat.

Božični prazniki so minili. Zgoraj v jedilnici mladih zakoncev se je zbrala vsa družina, obdarjena z bogatimi darovi; otroški glasek, njegovo veselo vriskanje in iztezanje ročic proti razsvetljenemu božičnemu drevescu, je božično razpoloženje še poživilo.

Juliji se je odvalil težek kamen s prs. Dihala je prosteje. Videti je bilo, da se je rana, ki jo je lepa plavalasa gospodinja prizadejala njenemu bratu, že popolnoma zacelila. In Zinka?? Da, Zinka ni imela oči in ušes za nikogar drugega ko za svojega moža. Niti enkrat ni mogla zapaziti, da bi Fricko in Zinka izmenjala vsaj en sam skrit pogled, ki bi bil med obema površnima znancema ali sorodnikoma izdal kakšno zaupnost. Oba sta kazala obojestransko prijateljsko spoštovanje in sta se pogovarjala, kakor da ne bi bila Zinka svoje lepe plavalase glave nikoli ne položila na njegove prsi, kakor da ne bi Fricko nikoli poljubljaj njenih rožnatih ust in kakor da ne bi ona za njim nikoli potočila niti ene grenke solze.

Julija je bila vesela, toda čudila se je temu kakor nečemu nepojmljivemu. Ali mu res ni nič več hudo?

Počasi je prišel veseli predpust. Zinka je sedela z najnovejšim modnim časopisom v roki. Poročnik ji je bil risal obleko neke švedske kmetice, ki se mu je zdela lepa in kakor ustvarjena za njeno plavalaso lepoto. Po kosilu sta ostala sama v jedilnici. Gospod Krautner in častnik sta namreč obedovala pri mladih zakoncih. Mirko so bili klicali k bolnikom, stari gospod je pa odšel domov, da bi po kosilu lahko mirno zadremal. Miza je bila samo naspol pospravljena. Skodelice za kompot, kozarci za vino in posoda za sadje so bili še na da-

masnem prtu. Pred njim so bile naspol prazne skodelice črne kave, nad njima so pa plavali lahni modri oblački cigaretnega dima. Zrak je bil topel in je želel po tobaku, oranžah in kavi. V kaminu je goril ogenj in je metal svoj žar na parketna tla prav do smirenske preproge pod težko orehovo mizo. Medla januarska svetloba je izdajala sobo v njeni mračni zaupnosti. Ogenj v kaminu je prasketal in ura je enakomerno tiktakala. Mlada žena je listala po časopisu in svinčnik v častnikovih rokah je hlastno drsel po papirju. Oba sta molčala. Prvič sta bila čisto sama.

Zdajci se je Zinka z rokami uprla ob mizo in strmo pogledala Fricka.

»Tako,« je rekel mlad mož kolikor mogoče ravnodušno, toda svojega notranjega razburjenja le ni mogel skriti, kajti glas se mu je tresel. »Tako, in zdaj si mislite zraven še barve. Živo pisano vezenje, prekrasno modrino života in tako boste imeli približno predstavlo. To nošo sem videl na nekem švedskem parniku. Kapitan je imel s seboj svojo mlado ženo, lepo plavalasko, prav kakor ste vi, Zinka.«

Zinka se je zdajci sunkovito vzravnila in v obraz ji je planila temna rdečica.

Potem je spet zavladala globoka tišina.

Nazadnje je Zinka vstala in šla molče h kaminu, vzela grebljico in jela grebsti po žerjavi. Fricko jo

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

je spremljal z očmi; morala je čutiti njegov pogled, kajti obrnila se je.

»Ali ne bi šla malo na drsališče?« je hlastno vprašala.

»Kakor ukazuje.«

Tedaj je Zinka stopila k oknu, da bi pogledala na toplomer in videla, kakšno je nebo. Fricko je vstal in stopil za njo. Tako sta stala tesno drug zraven drugega, skoraj skrita za barvastimi zavesami. Skozi malo okno je lila v sobo zelenkasta luč.

»Kolikokrat sem stal tukaj,« je rekel tiho, »s knjigo v roki, in iznad nje gledal na dvorišče, in neugnanu mi je bilo žal vsake minute, ki sem jo moral prebiti tu v sobi. In potem, pozneje... Spet stojim tukaj, in iztegnil je roko proti novemu okencu.«

»Kaj bi se spominjali!« je rekla na glas, skoraj ukazovalno.

»Ali naj jih torej zabreva?«

»Da!« je odvrnila nekam obotavljaje se.

Izenada se je s svojim lepim

obrazom obrnila čisto k njemu. Lica so ji gorela ko škrlat.

»Samo nekaj mi recite,« je rekla komaj slišno, »recite, da ste mi oprostili!«

»Ne, nisem!«

»Ne?«

»Ne! In vam tudi nikoli ne bom!«

Gledala sta se, potem je pa Zinka pobesila oči. Tresla se je in morala se je z roko oprijeti za klop, da se je oprla.

»Kako naj oprostim nekomu, ki mi je uničil življenjsko srečo?« je trpko nadaljeval.

Takoj nato se je za njegovo vitko postavilo zgrnila zavesa. Zinka je slišala, kako je šel po sobi, slišala je, kako je odprl vrata in jih zaprl. Stala je kakor omamljena.

Dolgo potem je vstopila sobarica.

»Gospa?«

S težavo je vstala.

»Kaj želite?«

»Gospod poročnik vas pričakuje, da pojedeta na drsališče.«

Segla si je z roko po čelu.

»Recite mu, da mi je žal, ker ne morem iti. Pozno je že in glava me boli. Ne, tega rajši ne recite!«

Potlej je odšla v otroško sobico, toda sinko je bil spodaj pri stari materi. Odšla je po stopnicah, tiho sedla v naslanjaču pri peči in opazovala taščno igranje z vnučkom.

»No, Zinka, kako se ti zdi poročnik?« jo je na lepem vprašala tašča.

»Kako? Zakaj?«

»V Berlin so ga poklicali, da bo cesarju poročal o bitki. Napredoval je, kaj?«

»Kdo ti je to povedal?« je hlastno vprašala.

»Mirko. Fricko je namreč prav takrat, ko si mu ti sporočila, da ne maraš iti z njim na drsališče, dobil pismo. Drevi že odpušče.«

Zinka je molčala in obraz ji je zalila temna rdečica.

»Gospodje pri Golobu« so mu snoči na vso moč prigovarjali, naj o svojih doživetjih in dejanjih v koloniji priredi predavanje,« je nadaljevala gospa Minka. »Mislim, da je obljubil za prihodnji teden. Andersheimci se bodo kar stopili za prostore, kajti 'Afričan' je zdaj v modi.«

Julija, ki je pravkar šla v Krautnerjevo vilo, da bi Fricku pomagala pripraviti kovčge, je nekaj minut pozneje srečala gospo Zinko v veži.

»Kam pa?« jo je vprašala mlada gospa.

»K Fricku.«

»Počakaj, s teboj pojdem. To se pravi, k očetu grem.«

Zgoraj je Zinka takoj odšla v očetovo sobo, Julija pa v bratovo.

V preprosti gospodarjevi sobi je plaval v zraku oblakov dim. Stari mož je sedel v naslanjaču in kadil pipo. Njemu nasproti je s smotko v ustih sedel njegov zet. Na robu mize je sedel častnik in je med vitkimi prsti držal cigareto.

Oče in mož sta mlado ženo prijazno pozdravila in Fricko se je hitro vzravnil iz svojega malomarnega sedenja.

»Ali je Julija nemara tudi prišla?« je vprašal.

»Da,« je odvrnila Zinka »Pravila ti bo kovčge.«

»Lepo.«

Zinka je stopila za očetov stol. Sesti ni marala. Samo videla bi rada, je dejala, kako je očetu, češ da je bil pri koslu nekam bled.

»Zato si prišla?« je smeje se

Vsak
nima toliko denarja,
da more potovati v
kopališče

Toda vsakdo
bi moral dati za zdravje letno
100 — 150 dinarjev in piti mesec
dni mesto druge vode samo našo
znamenito:

Radenski zdravilni vrelc
onega z rdečimi srci iz
Radenskega zdravilnega
kopališča Slatina Radenci
(pri Mariboru)

Zahtevajte gratis prospekt!

vzkliknil stari gospod. »Zdrav sem ko riba v vodi.«

Vstal je in stopil pred zrcalo.

»Malo se moram pa res pogledati. Včasih se človeka kaj prime, da še sam ne ve kako,« je zamrmral.

»Nikar, oče, nikar se ne šali!« je vzkliknil doktor. »Saj si videti kakor samo zdravje.«

»Da, to bo res, Mirko,« je odvrnil in je spet nekam nerodno sedel nazaj na stol. »Saj res. Vidiš! Predvčerajšnjim sem srečal gospo Norbanovo. Sedela je na vozu kakor zdravje samo. In danes leži na mrtvaškem odru.«

»Gospa Norbanova?« je vzkliknila Zinka. »Pa mi nisi nič pravil o tem, Mirko!«

»Saj sam šele prvič slišim.«

»Ni mogoče! Saj si bil vendar njen zdravnik!«

Počasi je potegnil dim iz smotke.

»Kakor je videti, ne več,« je potem mirno dodal.

Mlada gospa je iznenada zardela.

(Dalje prihodnjič)

Deseti brat

Ljubezenska povest v verzih
po Jurčičevem romanu

V sedanjih čas postavil in v stih preim

Ivan Rob

VIII.

Ko se je tisto jutro v koči prebudil Dražarjev Franc, se mu po Franki je stožilo: »Brez France«, vzdihnil je, »ne grè! Da bi samó zaradi muhe, ki avtor v glavi jo ima, še dalje trpel take muke? Ne, naj se rajši sam trapá. Tja k župniku me iti miče, da naju ta predpust okliče.«

IX.

In kar je rekel, to je storil. Najprej je h Krivicu šel vesel, je dolgo s Franko tam govoril, v župnišče jo s seboj je vzel. Na vrtu farovškem za mizo prebiral župnik je brevir in zatopljen pobožno v knjigo je angelski užival mir. Ko pa prišla sta naša znanca, bilò je konec tega spanca.

X.

Ko mladi Dražar je povedal po vrsti vse, kako in kaj, ju župnik v sobo je povabil, razložil jima marsikaj. Ko je bilò vse to končano, se je poslovil mladi par po polju šel je razigrano, veselo kakor še nikdar. In sraka z veje opazuje, kako na kmetih se kušuje.

SEDEMNAJSTO POGlavJE.

Kaj pa je tebe treba bilo...
Nezakonska mati.

I.

Ko stari Kaves je izvedel, da Marjan mu je avto zbil, ga je pretresel avtov konec, na sina se je pa jezil. A vendar nežnosti očetne so mu razgibale srce, da k sinu v bolnico ljubljansko prišel naslednjega je dne. Da dečko bi se prej pozdravil, ga je lepò domov odpravil.

II.

Počasi Kvasove so rane, od divjih športnih nog zadane, celile se brez bolečin, ker ga krepil je »energin«. A šlo je vendar le počasi, nam pa živeti se mudi, mudi se nam nov svet orati, svet boljših, vrednejših ljudi. Ker pa vse rane čas zaliže, zato so sneli mu obliže.

Srečno

NIVEA
CREME

Novo leto!

Zaradi izredno velikega števila svojih prijateljic in prijateljev Vam morem samo na ta način vsem skupaj želeiti Srečno Novo leto. Kakor v preteklem letu bom ostala tudi v letu 1938. na straži, da Vam ohranim kožo zdravo, svežo in močno. Zato napijam na Vaše zdravje in ... na Vašo zdravo kožo.

ČETRTEK, 30. DECEMBRA

PETEK, 31. DECEMBRA

SOBOTA, 1. JANUARJA

NEDELJA 2. JANUARJA

PONEDELJEK, 3. JANUARJA

Presker
Sv. Petra c. 14

TOREK, 4. JANUARJA

SREDA, 5. JANUARJA

Nejeverni Tomaž

[illegible]

IMOVITEJSKI GOSPOD srednjih let, osamljen in razočaran, ni se počutili posebno srečnega, če bi otel iz enakega položaja prikupno, življenja polno značajno damo s tem, da bi mogel ob brezpogojni diskreciji skleniti, z njo trajno lepo zaupno prijateljstvo. Samo resne obširne ponudbe s sluko, ki se pod častno besedo vrne, v 6 dneh na upravo pod »Novo življenje«. Polsvet izključen!

IZPRASAN OPTIK IN GRAR
LJUBLJANA - STARI TRG 9

Velika izbira vsakovrstnih: nabočnikov, povečevalnih stekel,
daljnogledov, termometerov, barometrov, barometričnemetrov,
nygrometrov, t. d. Raznovrstne ure, zlatina in
srebrnina. Ceniki brezplačno.

Plačajte naročnino!

Najceneje
ste postreženi s
KURIVOM
pri tverdk

RUDOLF VELEPIČ
trgovina s kurivom
LJUBLJANA VII.

Sv. Jerneja cesta 25

TELEFON 2708

Prvi poskus stalni odjem

Copyright © 2006 John Wiley & Sons, Ltd.

v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23a

opozarja na naslednje knjige svoje založbe.

Dr. I. Matko — PERKUSIJA IN AVSKULTACIJA	120'
Dr. Vidmar M. — MOJ POGLED NA SVET	100'
Dr. Vidmar M. — OSLOVSKI MOST	100'
Claude Anet — ARIJANA, roman, vezano	30'
Conan Doyle — POZNA OSVETA, roman, vezano	24'
Gabršček A. — GORIŠKI SLOVENC I del	80'
Kreff — V OKLOPNJAKU OKOLI SVETA, roman, vezano	24'
Rehar R. — PESMI O KRALJEVIČU MARKU, broširano	20'
Rehar R. — POTOPOVANJE PO ZVEZDI VECERNICI, broš.	12'
Špicar J. — MARTIN NAPUHEK, igra, broš.	10'
Vachek E. — KRI NE KLICE PO MASČEVANJU, broš.	48'
	vez.
	54'
Ivo Šorli — IZBRANI SPISI, obstoječi iz šestih knjig, broš.	230'
	vez.
	320'

Mala knjižnica — Jurčič: SOSEDOV SIN — Dr. B. Škerlj:
CLOVEK — Beecher-Stowe; KOČA STRICA TOMA —
Goethe; EGMONT — Horatius Flaccus; PESMI — Storm;
JEZDEC NA SERCU — Jan Neruda; MALOSTRANSKE
POVESTI. Vsak zvezek stane broširan din 15.—, vezan 20.—

Na vse gornje cene dovolimo onim naročnikom, ki se sklicujejo na naš oglas v »Družinskem tedniku«, 20odstotni popust.

169.

Elegantni damski čevljički iz finega laka s solidnim okrasom. Vaše noge bodo v teh čevljih izgledale dovršeno elegantno.

»Naš ponos« elegantni na rom šiveni lakasti čevlji za gospodje. Za ples k smokingu in fraku najpikladnejši so. Fina izdelava i soliden okras jamčijo za njihovo eleganco.

SREČNO NOVO LETO ŽELIMO

našim odjemalcem,
 našim prijateljem,
 našim dobaviteljem,
 našim sodelavcem,

Obljubljamo Vam da bomo
 kako doslej, tako tudi v bodoče,
 služili narodu in državi.

10.-

A detailed line drawing of a pair of socks, showing the heel patch and toe patch. The socks are positioned diagonally across the page.

29:

Vsaka elegantna in prakti-

Vsaka elegantna in praktična gospodinja pozna vrline naših nogavic »Princeza«, katere so tanke, trpežne pa poceni.

Bata

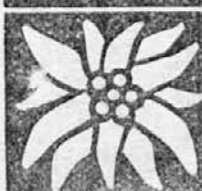

GOSPODINJE,

zakaj se mi ne javljate? Imate **ščurke** v kuhinji in shrambi in ne veste, da se jih tako lahko in poceni z domačim sredstvom uniči! Ne prodam Vam nobenega preparata! Imate vse doma! Enkrat za vselej!

MILAN VRABIČ, PTUJ 33

MR. BAHOVEC

PLANINKA
ZDRAVILNI
ČAJ

Pijte samo

zdravilni

PLANINKA

čaj

Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana

A. 50. 000/70.